

Predsednica evropskega parlamenta Nicole Fontaine podpira deklaracijo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije

Proti neonacizmu – za mir, strpnost in sožitje

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije je novembra lani zaradi napovedane shoda evropskih neonacistov v Trstu organizirala v Sežani protestni shod "Proti neonacizmu – za mir, strpnost in sožitje". Udeleženci so sprejeli posebno izjavo in jo poslali tudi predsednici Evropskega parlamenta Nicole Fontaine. Ta torek je predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič prejel njeno pismo s takšno vsebino:

"Zahvaljujem se vam za vaše pismo z dne 23. novembra 2000, s katerim ste pritegnili mojo pozornost na deklaracijo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki ste jo sprejeli proti skrajni desnici.

Evropski parlament je vedno vztrajal pri promociji in obrambi evropskih demokratičnih vrednot in bil vedno in brezpogojno proti naraščajočim pogledom, ki so izražali rasizem ter sovraštvo do tujcev, manjšin in priseljencev, tako znotraj Evropske unije kot tudi v državah kandidatkah.

Rada bi poudarila, da je Evropski parlament podprl Akcijski program Evropske unije za boj proti diskriminaciji in zaprosil države kandidatke, naj sprejmejo strategijo za vključevanje manjšin, priznajo njihove legitimne pravice in sprejmejo zakonodajo proti diskriminaciji. Odziv Slovenije v tem pogledu je pozitiven. Rada bi vam zagotovila, da bo Evropski parlament vedno nadziral spoštovanje temeljnih človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin, tako v državah članicah Evropske unije kot tudi v državah kandidatkah."

S spoštovanjem,
Nicole Fontaine

SGiT proti zaprtju prostocarinskih prodajaln

Na okrogli mizi SGiT o prostocarinskih prodajalnah so udeleženci menili, da ima Slovenija dobre argumente proti zapiranju teh trgovin. Sindikat bo pred začetkom odločanja o posebnih ukrepih nadzora prodajaln na cestnih mejnih prehodih poslancem državnega zbora razdelil opozorilni letak skupaj s svojimi stališči. Če poslanci temu ne bodo prisluhnil, bodo Svobodni sindikati najprej poskusili ta zakon spodnesti z odločilnim vetom. Če tudi to ne bo pomagalo, bodo verjetno organizirali kaj kar na meji. Tega pa se naša država menda boji kot hudič križa.

Strani 4 in 5

Vlada se želi na pogajanja s šolniki bolje pripraviti

Pogajalski skupini vlade in sindikatov s področja šolstva sta se prejšnji teden dogovorili, da bosta to sredo nadaljevali pogajanja. Namesto vabila pa so sindikati prejeli obvestilo dr. Lucije Čok, vodje pogajalske skupine, da prelaga sedmi krog pogajanj. V vladni pogajalski skupini želijo, pravi Čokova, pripraviti resen protipredlog sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe dejavnosti. Ta naj bi upošteval javnofinančne možnosti in potrebo po odpravi nesorazmerij med plačami v različnih dejavnostih javnega sektorja. Takšen protipredlog je mogoče pripraviti le z medresorsko analizo stanja in možnosti. Za vse to mora pogajalska skupina pridobiti tudi soglasje vlade.

Čokova sindikate prosi, naj preložitve ne razumejo kot zavlačevanje ali celo prekinitve pogajanj, ampak kot prizadevanje, da bi pripravili gradivo, ki bo omogočilo čimprejšnji kompromis.

Solidarnost z rogaškimi steklarji

V Steklarni Rogaška je v soboto izbruhnil požar, ki je uničil zelo pomemben obrat in ogrozil proizvodnjo. Ob tej katastrofi je Marjan Barl, sekretar Sindikata KNG – ta ima v tem podjetju več kot 1200 članov – poslal predsedniku sindikata podjetja Albinu Šrimfu in direktorju Davorinu Škrinjariču pismi z izrazi podpore in zaupanja, da bodo skupaj zmogli odpraviti posledice. Predsedstvo Sindikata KNG bo svojim članom pomagalo tudi s solidarnostnimi sredstvi. Posledice za delavce bodo znane šele v prihodnjem tednu. Takrat bo predsednik Janez Justin s sodelavci obiskal steklarno in se z vodstvom sindikata podjetja dogovoril o pomoči posameznim članom. KNG bo steklarjem dokazal, da v nesreči niso sami.

Delodajalci pripravili predlog spremembe plačnega sistema

Združenje delodajalcev Slovenije je ekonomsko-socialnemu svetu decembra predložilo Predlog spremembe plačnega modela. ZSSS je ta predlog posredovala sindikatom dejavnosti iz svoje sestave, ki naj bi se do njega opredelili. O njem so se začela posvetovanja v ZSSS.

Obpravnavali so ga na razširjeni seji republiškega odbora SDTS, v SDPZ pa so nanj pripravili nekaj pripomb in mnenj, temelječih na njihovem modelu, ki ga že uresničujejo. Povzemamo predloge iz modela delodajalcev in nekatere sindikalne odzive nanje. Vse kaže, da bo ZSSS pripravila svoj predlog plačne politike za letošnje leto. Ker je zelo malo verjetno, da bi se do konca junija, ko poteče veljavnost sedanjega dogovora o plačni politiki, lahko dogovorili o povsem novem modelu, bo iz ZSSS verjetno prišel le skupen predlog, kako uravnati eskalacijo in regres za letni dopust. Predlagali bodo tudi rešitve za zmanjšanje razkoraka med minimalno plačo in izhodiščnimi plačami. To je nujno, saj bo sicer nastala anarhija, ki ne more biti v korist delavcev.

Delodajalci predlagajo

Nov pregleden plačni sistem naj bi veljal le za gospodarske dejavnosti. Kolektivne pogodbe bi morale vsebovati klavzulo, da je v času njihove veljavnosti treba spoštovati socialni mir. Če kolektivne pogodbe ne bi bile kršene, ne bi bilo mogoče stavkati ali pogodbe enostransko odpovedati.

Izhodiščne plače se ukinejo in namesto njih določijo osnovne plače, ki morajo imeti realno vrednost (to verjetno pomeni znesek v tolarjih, ne v količnikih ali razmerjih).

Osnovna plača delavca, dogovorjena s pogodbo o zaposlitvi, mora biti enaka ali višja od najnižje osnovne plače v tarifnem razredu.

Če delavci trajno delajo v posebnih pogojih, določenih s pogodbo o zaposlitvi, so le-ti del osnovne plače zaposlenega.

Eskalacijska lestvica nima neposrednega učinka na plačo iz naslova stimulacije in iz naslova napredovanja.

Delodajalec lahko z lastnimi kriteriji in merili v podjetniški kolektivni pogodbi nadgradi minimalne standarde iz pogodbe dejavnosti.

Plačna politika naj bi bila določena s socialnim sporazumom, splošno kolektivno pogodbo za gospodarske dejavnosti, kolektivno pogodbo dejavnosti, podjetniško kolektivno pogodbo ali drugim aktom gospodarske družbe. Eskalacijsko lestvico in minimalno plačo, zapisano v socialnem sporazumu, naj bi povzel tudi zakon o minimalni plači.

Minimalna plača naj bi bila najnižja mesečna plača, ki jo delavec prejme za delo v polnem delovnem času.

Osebe, ki se na delovnem mestu zaposlijo prvič, naj bi bile upravičene le do določene odstotka minimalne plače.

Višino minimalne plače in način njenega usklajevanja bi določili tripartitno.

Pri usklajevanju plač (eskalaciji) naj bi ustrezno upoštevali indeks rasti cen življenjskih potrebščin. Namesto prilagajanja rasti plač gibanju cen v preteklem obdobju bi uvedli usklajevanje s pričakovano inflacijo.

Pri sklepanju kolektivnih pogodb dejavnosti bi uporabljali standardno klasifikacijo dejavnosti.

Kolektivne pogodbe za ožjo raven bi morale biti skladne s pogodbami za širše ravni.

S kolektivno pogodbo se bo določila najnižja osnovna plača zaposlenega po tarifnih razredih tako, da bo vsebovala plačilo za polni delovni čas, pričakovane rezultate in normalne delovne pogoje. Najnižja osnovna plača zaposlenega bi lahko bila v mesečnem ali urnem znesku.

Znesek najnižje osnovne plače zaposlenega v tarifnem razredu naj bi določili s kolektivno pogodbo dejavnosti. Znesek najnižje osnovne plače v kolektivni pogodbi dejavnosti pa naj bi nadgradil znesek izhodiščne plače do ravni, ki jo v dejavnostih zmorejo.

Osnovna plača zaposlenega naj bi bila najmanj enaka najnižji osnovni plači za posamezni tarifni razred.

Zaposleni naj bi obdržali pravico do dodatkov za izjemne pogoje, določenih v 46. členu splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti. Dodatek za delovno dobo naj bi veljal le za leta dela pri zadnjem delodajalcu.

Kriteriji za izplačilo dela plače iz naslova uspešnosti naj bi se oblikovali v gospodarskih družbah. V gospodarskih družbah naj bi določali tudi izplačila iz naslova napredovanja.

Minimalne standarde za izplačevanje dela plače iz naslova rezultatov družbe naj bi določale kolektivne pogodbe dejavnosti.

Nadomestila plače v breme delodajalca naj bi določala splošna kolektivna pogodba, kolektivna pogodba dejavnosti in kolektivna pogodba družbe. Osnova za nadomestilo naj bi bila osnovna plača zaposlenega v preteklem mesecu.

Zajamčeni osebni dohodek naj bi se upošteval kot podlaga za izračun socialnih transferov in bi ga bilo treba preimenovati.

Takšen je povzetek predloga delodajalcev, na njem je datum 11. december 2000.

Sedaj vsaj vemo, kaj bo prišlo na mizo

V Sindikatu delavcev prometa in zvez Slovenije (SDPZ) menijo, da ima predlog dobre pa tudi slabe strani. Dobro je zlasti to, da sedaj sindikati vedo, kaj bodo delodajalci na pogajanjih predlagali. Pozitiven je tudi namen delodajalcev – odpraviti nesorazmerja v plačni politiki. Dobro je tudi to, da se na pogajanja

lahko dobro pripravijo, seveda če bo do njih prišlo. Ugotavljajo tudi, da imajo delodajalci nekatere cilje enake kot sindikat.

Prvo sporno točko predloga delodajalcev vidijo v zahtevi, da sindikati zagotavljajo socialni mir v naprej, česar noben sindikat ne more in ne sme. Vprašljivo je tudi vključevanje dodatkov za delo v posebnih pogojih v osnovno plačo.

Eskalacija na podlagi produktivnosti

O plačnem modelu imajo veliko izkušenj tudi v SKEI, kjer poleg vsega drugega razmišljajo o tem, da bi pri eskalaciji plač upoštevali produktivnost. Menijo tudi, da bi moral davčni sistem uvesti olajšave za udeležbo delavcev pri dobičku, na kar nas napotujejo tudi evropska priporočila.

Zniževanje minimalne plače za osebe, ki prvič delajo na nekem delovnem mestu, je nesprijemljivo, saj je ta plača določena kot minimum za pokrivanje življenjskih stroškov. Zamenjava dodatka za skupno delovno dobo z dodatkom za delovno dobo pri zadnjem delodajalcu ni sprejemljiva, saj bi zaradi tega lahko prišlo do precejšnjega zmanjšanja izplačil. Dodatki naj bi se še naprej obračunavali od plač v plačilnem razredu in ne od plač v tarifnem razredu. Nesprijemljivo je

tudi postopno ukinjanje dodatkov. Nov način izračunavanja nadomestil je nesprijemljiv, saj bi izplačila znižal za kakšnih 30 odstotkov.

Manj kot osnovna plača ni mogoča

Za SDTS je predlog delodajalcev pomanjkljiv zlasti zaradi tega, ker ne določa, da mora plača pokrivati minimalne življenjske stroške delavca. Spoštovanje socialnega miru lahko zahteva le tisti, ki kolektivno pogodbo dosledno izvajajo.

Osnovna plača v pogodbi o zaposlitvi bi po mnenju SDTS morala biti načeloma večja od osnovne plače, določene za tarifni razred.

Prepričani so, da mora eskalacija vplivati tudi na del plače iz naslova napredovanja.

SDTS zavrača možnost, da bi delavci, ki šele začinjajo delovno kariero, lahko prejeli manj, kot znaša minimalna plača. Zavračajo tudi prehod iz eskalacije za nazaj v obračun za naprej, torej za pričakovano rast življenjskih stroškov. Negativni odnos imajo tudi do predloga, da bi dodatek za skupno delovno dobo zamenjali z dodatkom za delovno dobo pri zadnjem delodajalcu. Zavračajo predlog, da bi se osnovna plača delavca lahko znižala, če ne bi dosegel pričakovanih rezultatov. Namesto od osnovne plače pa bi po mnenju SDTS morali nadomestila obračunavati na podlagi dejanskega izplačila.

Franček Kavčič

Neenakost plač v Sloveniji

Ukrepi plačne politike so uspešno zajezili povečanje neenakosti pri razdelitvi plač, niso pa zmanjšali neenakosti pri delitvi

(Povzetek analize Urada za makroekonomske analize in razvoj Neenakost v plačah v Sloveniji in po regijah; avtorica Saša Kovačič)

Plačna politika se je od leta 1991 do 1999 močno spreminjala in prilagajala spremenjenim razmeram. V letu 1991 je bila plačna politika močno omejevalna in podjetjem z več kot polovico družbenega kapitala ni dopuščala samostojnega razpolaganja z denarjem za plače. Zakon je omejeval tudi višino najvišjih plač.

Zaradi tega so plače v letu 1991 realno padle za tretjino.

Naslednje leto je bilo vodenje plačne politike prepuščeno kolektivnim pogodbam. Partnerji so podpisali splošno kolektivno pogodbo in pogodbe za dejavnosti. Žal je v kolektivnih pogodbah interes delavcev prevladal nad šibkim interesom delodajalcev. Tako so plače v letu 1992 poskočile skoraj za toliko, kot so se v prejšnjem letu zmanjšale, ob tem je produktivnost nazadovala.

Leta 1993 je tri mesece veljal zakon, ki je omejeval osnovo za

določanje plač, vendar so bruto plače na zaposlenega vseeno porasle za 2,5 odstotka. Leta 1994 je bil ustanovljen ekonomsko-socialni svet in socialno partnerstvo se je začelo razvijati. Plačna politika, ki določa stabilno rast plač v okviru rasti produktivnosti dela (zaostajanje rasti plač za rastjo produktivnosti dela), je bila sprejeta šele leta 1997.

Leta 1980 je bila uvedena zajamčena plača, ki naj bi zagotavljala minimalno materialno in socialno varnost. Ker je z leti izgubljala svojo socialno zaščit-

no funkcijo, so se socialni partnerji leta 1995 dogovorili za minimalno plačo, kot najnižje plačilo za opravljeno delo. Leta 1995 je ta plača znašala 45.000 tolarjev. Dogovorjeno je bilo, da se višina te plače usklajuje enako kot plače. Leta 1997 je bilo dodatno dogovorjeno, da se ta plača usklajuje še za ugotovljeno rast bruto domačega proizvoda v preteklem letu. To dodatno usklajevanje je po sedanjem zakonu mogoče le do takrat, ko bo minimalna plača dosegla 58 odstotkov povprečne plače zapos-

lenih, izplačane po kolektivnih pogodbah v predelovalnih dejavnostih.

Za raziskavo so izplačane plače glede na višino razporedili v decile. Septembra 1990 so bile plače v devetem decilu 2,8-krat višje od plač v prvem decilu, leto kasneje je razlika zrasla na 3,1. Večje razlike so nastale zaradi vzpostavitve sistema bruto plač, prejšnje leto smo še imeli neto plače. Glavni vzrok je bila novo uvedena dohodninska lestvica. Zaradi tega so se leta 1991 visoke plače "odebelile", nizke plače pa "stanjšale". Bruto plače v letu 1992 so porasle kar za 29 odstotkov, kar je bilo res izjemno. Povečala se je tudi razlika med prvim in devetim decilom. V letih 1993 in 1994 so se najmanjše plače povečevale, vendar manj kot največje. Po podatkih za marec 1995 so se razlike med prvim in devetim decilom povečale na 4,1. Z uvedbo minimalne plače in omejitvami najvišjih plač se je to razmerje do septembra iz-

boljšalo na 3,3. Takrat so se bolj povečale najnižje plače, kot so porasle najvišje.

Leta 1997 so se realne bruto plače povečale za 5,1 odstotka, zaradi česar so se povečale tudi razlike v plačah.

V evropskih državah, ki imajo enakomernjšo porazdelitev plač (Nemčija, Danska, Nizozemska a), je razlika med prvim in devetim decilom malo večja od 2, povprečna bruto plača pa za deset odstotkov večja od plač v petem decilu (mediana). V Sloveniji je razmerje med prvim in devetim decilom večje od 3, povprečna bruto plača pa je za 20 odstotkov nad mediano. Na te razlike vpliva tudi zajemanje podatkov. Pri nas so štete prav vse plače, v drugih državah pa ne upoštevajo plač po individualnih pogodbah in tudi delov javnega sektorja.

Leta 1990 je plača v prvem decilu pokrivala celotno košarico življenjskih stroškov, leto kasneje je pokrivala le še 81 odstotkov,

enako leta 1992. Na pokritost je vplivalo tudi povečanje prispevkov iz bruto plače, zaradi česar so se neto plače zmanjšale. V naslednjih letih se je prispevna stopnja zniževala, pokritost pa se je izboljševala in že leta 1994 dosegla 89,6 odstotka košarice minimalnih življenjskih potrebščin. Ko je bila leta 1995 uvedena minimalna plača, je pokritost dosegla 94,4 odstotka košarice, kar je največ dosedaj. Ker se je naslednje leto pokritost znova začela zmanjševati, je bilo uvedeno dodatno usklajevanje minimalnih plač z rastjo bruto domačega proizvoda. Zadnja leta plače v prvem decilu pokrivajo okoli 91 odstotkov košarice minimalnih življenjskih potrebščin.

Podatki o neenakosti v porazdelitvi plač in kupni moči najnižjih plač od leta 1990 do 1999 kažejo, da se plačna politika v Sloveniji prilagaja spremenjenim okoliščinam. Socialno partnerstvo je bilo v tem obdobju uspešno.

V času tranzicije se je neenakost v plačah močno povečala, zaposlenost pa močno zmanjšala. Le socialna varnost je ostala skoraj nespremenjena, kar je bil pozitiven dejavnik.

Leta 1995 uvedeno socialno partnerstvo je omogočilo, da se porazdelitev plač ni poslabšala. Leta 1995 so bile omejene tudi najvišje plače, kasneje pa so bile omejevale le plače poslovnih struktur v javnem sektorju.

Razlike v porazdelitvi plač po regijah niso velike, kar je treba pripisati zlasti kolektivnim pogodbam dejavnosti. Kolektivne pogodbe v dejavnostih lahko določijo višje izhodiščne plače, kot so določene v obeh splošnih kolektivnih pogodbah. Kolektivne pogodbe v podjetjih niso pogoste. Na podlagi pravilnikov se v podjetjih oblikujejo osnovne plače. Do razlik v plačah po regijah prihaja zlasti zaradi različne strukture pretežnih dejavnosti in razvitosti regij.

F. K.

Okrogla miza SGiT o prostocarinskih prodajalnah

Kot je uvodoma povedal Iztok Bratož, predsednik, je SGiT lani s problemi zapiranja in preoblikovanja PCP seznanil obe mednarodni sindikalni organizaciji – IUF in IUL – v kateri je včlanjen. Kolegi so jim odgovorili, da niso v enakopravnem položaju z delavci članic in kandidatki za članstvo v EU.

Karmen Leban, sekretarka SGiT, je dodala, da bi uresničitev predloga zakona, ker PCP ni mogoče preoblikovati do 1. aprila, povzročila izgubo več kot 1000 delovnih mest. Poslabšale bi se tudi socialne razmere na obmejnih območjih, kjer je nezaposlenost precej višja kot drugje v državi. Menila je, da bi naša država PCP morala zapreti šele po vstopu v EU, ko bil v zameno lahko dobila tudi denar iz njenih strukturnih skladov. Če bo državni zbor 25. januarja obravnaval zakon o posebnih ukrepih nadzora nad prodajalnami na cestnih mejnih prehodih, bo SGiT poslancem pred začetkom seje delil letake, s katerimi jih bo opozoril na posledice njihovega ravnanja.

Dušan Semolič, predsednik ZSSS in državni svetnik, je najprej povedal, da je akcija proti

Predsedstvo SGiT je prejšnji petek organiziralo okroglo mizo z naslovom Zaprtje prostocarinskih prodajaln naj bi se zgodilo na plečih delavcev. Udeleženci so enotno menili, da zaprtje ali preoblikovanje prostocarinskih prodajaln (PCP) ni mogoče do 1. aprila, kot predvideva predlog zakona o posebnih ukrepih nadzora prodajaln na cestnih mejnih prehodih, ki naj bi v državnem zboru prišel na dnevni red že 25. januarja. Okrogla miza žal ni dala odgovorov na vprašanja sindikalistov, saj je državne organe zastopal le Vladimir Dejan z ministrstva za delo, ki za kaj takega ni imel pooblastil.

ni v državnem interesu. Semolič se je zavzel za to, da bi PCP v sedanjih oblikah lahko poslovale vsaj do konca letošnjega leta, še boljše pa bi bilo do vstopa v EU. "Slovenija bi se morala učiti od sosednjih držav, kako je treba brniti interese svojih ljudi in podjetnikov. Eden od primerov je Italija pri cenah bencina v obmejnih pokrajinah s Slovenijo. Vsega, kar prihaja iz EU, ne bi smeli jemati kot čisto zlato. EU je dosegla, da naša država že omogoča veljavo svobodnemu pretoku kapitala in blaga. Slovenski delavci zaradi tega že občutijo posledice, nekateri so izgubili delo. Članice EU pa že javno napovedu-

Martina Oitzl iz enote Karavanke: "Kaj naj povem ljudem po vrnitvi z okrogle mize?"

Jadran Ivančič iz Brkinov je bil najbolj prepričljiv.

PCP posledica aktivnosti trgovskih in drugih lobijev iz sosednjih držav. Sindikat pa se je vsemu, česar posledice padejo zlasti na delavce, dolžan upreti. Če bi država z zakonom zagotovila denar za povračilo povzročene škode, bi to bilo v redu, vendar to

jejo, da bodo za prost pretok delovne sile zahtevale večletno prehodno obdobje, kar pomeni postavljanje ovir za naše delavce. Ko bi v Sloveniji morali reči ne, smo tiho, šibkejši smo torej zaradi nas samih. Upamo, da bodo poslanci prisluhnili razumnim

argumentom in sprejetje zakona odložili. Če bodo zakon sprejeli, bodo predstavniki sindikatov v državnem svetu na ta zakon predlagali veto," je dejal Dušan Semolič.

Boris Mazalin, predsednik Konfederacije 90, je ugotovil, da

pri pripravi tega zakona vlada ni opravila razprave s socialnimi partnerji. Akcija zoper PCP je po njegovem mnenju le posledica izsiljevanja organov EU in tudi vrh ledene gore. Ukinitev dejavnosti bi poleg delavcev v PCP prizadela tudi druge dejavnosti.

Albert Vodovnik, predsednik SKEI in državni svetnik, je menil, da gre za poskus podiranja dobre dejavnosti, kar se je dogajalo tudi na drugih področjih. Vsaka država lahko postavlja po-

goje za vstop v EU, le Slovenija jih ne, gre za servilnost naših politikov, ki so že pozabili na predvolilne obljube. Tudi državni svet bi po Vodovnikovih besedah lahko državnemu zboru predlagal, naj zakon umakne iz procedure.

Rozalija Golob iz Term Maribor se je zavzela za razumen rok za preoblikovanje PCP. Njen kolega Dušan Jug je predlagal, naj zakon zagotovi denar za presežne delavce PCP, saj bodo lahko šli le na zavod.

Jadran Ivančič, doma iz Brkinov, dela v PCP na Kozini, je dejal, da na njegovem območju vse zapirajo, novih programov pa ni. Za zapiranje v njegovem oko-

Veronika Šketa pravi, da bi, če bi ji dovolili iti v Bruselj, prepričala tamkajšnje birokrate.

lju ne vidijo razlogov. Če bo državni zbor zakon sprejel, bo to, kot da njega in njegove sodelavce prodajajo. Obsojeni bodo na socialni propad. Območij, kot so Brkini, je, čeprav so le dva kilometra od EU, v Sloveniji še več.

Ukrepi proti PCP po njegovem mnenju kažejo žalostno sliko naše politike, ki prodaja interese svojih ljudi.

Martina Oitzl iz enote Karavanke je opozorila, da so v nje-

nem okolju (Jesenice a) že izgubili ogromno delovnih mest. "Zadovoljna sem bila, da lahko delam na tem območju, dajte mi možnost, da še naprej delam," je skoraj rotila. Vprašala je, kaj naj 130 sodelavcem pove, ko se bo vrnila z okrogle mize. Ljudje so v stresnem položaju in normalno skoraj ni mogoče delati. Preoblikovanje PCP bi po njenih besedah morali preložiti vsaj za dve leti. "PCP dajejo naši meji lep obraz," je povedal Lojze Raško, sekretar

Razpravljavcem kolegi niso namenili aplavzov. Izjema je bil le nekdo, ki je na glas dejal, da leta 2007 ne bo več Evropske unije.

zakonu gre zlasti za politično odločitev. Ker v ministrstvu za delo vedo, da bo zakon povzročil škodo, so se že pogovarjali o posebnih programih pomoči ljudem, ki bodo ostali brez dela. Veronika Šketa, direktorica

lijonov mark deviznega priliva. Čeprav so v podjetju menili, da bodo do vstopa države v EU PCP lahko poslovala, so pripravljali tudi odškodnine delavcem.

Komisar Evropske komisije za pridruževanje Günter Verheugen je na vprašanja naših poslancev v državnem zboru, ali je zaprtje mogoče PCP odložiti, odgovoril, da je treba za to imeti trdne argumente. "Te pa imamo. Kompas MTS ves čas nakazuje rešitve. Naši politiki bi morali govoriti

Iztoku Bratožu in Karmen Leban je pri vodenju okrogle mize pomagal tudi Dušan Semolič.

Kompasa MTS, mu je odgovorila, da jo že dalj časa, ko predlaga drugačne rešitve, kot je zaprtje PCP, pošiljajo od vrat do vrat. Dejan po njenem mnenju ni povedal ničesar novega. Iz PCP dobi država vsako leto po 100 mi-

kompa MTS, mu je odgovorila, da jo že dalj časa, ko predlaga drugačne rešitve, kot je zaprtje PCP, pošiljajo od vrat do vrat. Dejan po njenem mnenju ni povedal ničesar novega. Iz PCP dobi država vsako leto po 100 mi-

kompa MTS, mu je odgovorila, da jo že dalj časa, ko predlaga drugačne rešitve, kot je zaprtje PCP, pošiljajo od vrat do vrat. Dejan po njenem mnenju ni povedal ničesar novega. Iz PCP dobi država vsako leto po 100 mi-

kompa MTS, mu je odgovorila, da jo že dalj časa, ko predlaga drugačne rešitve, kot je zaprtje PCP, pošiljajo od vrat do vrat. Dejan po njenem mnenju ni povedal ničesar novega. Iz PCP dobi država vsako leto po 100 mi-

kompa MTS, mu je odgovorila, da jo že dalj časa, ko predlaga drugačne rešitve, kot je zaprtje PCP, pošiljajo od vrat do vrat. Dejan po njenem mnenju ni povedal ničesar novega. Iz PCP dobi država vsako leto po 100 mi-

kompa MTS, mu je odgovorila, da jo že dalj časa, ko predlaga drugačne rešitve, kot je zaprtje PCP, pošiljajo od vrat do vrat. Dejan po njenem mnenju ni povedal ničesar novega. Iz PCP dobi država vsako leto po 100 mi-

Stališča okrogle mize SGiT "Zaprtje oziroma preoblikovanje prostocarinskih prodajaln naj bi se zgodilo na plečih zaposlenih delavcev in delavcev"

Državni zbor naj temeljito preuči in tudi podpre naslednja naša stališča in sklepe:

1. Vlada RS naj v proračunu za leto 2001 zagotovi sredstva za prestrukturiranje podjetij in reševanje delovnih mest v socialno šibkih območjih.
2. Ostro nasprotujemo dejstvu, da bodo delavci izgubili delo in socialno varnost predvsem in samo zaradi politike, ki zaradi svoje nepokončne države ne zna ali noče EU z argumenti reči ne!
3. Zapiranje brezcarinskih prodajaln s pravnega vidika ni pravno obvezno, sprejem zakona pa bi posegel v pridobljene pravice do dela zaposlenih v PCP.

Delavcem PCP je potrebno že pred zaprtjem prodajaln dati možnost prekvalificiranja in usposabljanja za nove zaposlitve, ne pa to prelagati na čas po zaprtju, s tem da zakon ne določa postopka preoblikovanja PCP v mejne prodajalne, prav tako ne predvideva možnosti za primer, če preoblikovanje ne bo uspešno.

4. Rok za preoblikovanje PCP naj se podaljša vsaj do konca 2001. Le tako bodo podjetja zaposlenim lahko omogočila prekvalifikacijo.

5. Sindikat bo prek svojih predstavnikov naredil vse, da bo zaščitil delavce in socialno varnost njihovih družin, ki bi bila ogrožena zaradi nespetnega ravnanja Vlade RS. Ker vlada prek svojih predstavnikov razširja famo o nenormalno visokih plačah zaposlenih v PCP, želimo njo in ministra Bavčarja opozoriti, da je cilj Sindikata delavcev GiT Slovenije spodbudna plača za pošteno opravljeno delo v vseh gostinskih in turističnih podjetjih. Kolektivna pogodba in njen tarifni del zagotavljata minimume in ne bi bilo slabo, če bi ves ministrski zbor poskusil s tem preživeti.

6. Naši naslednji koraki bodo: – pobuda za veto na zakon prek sindikalnih svetnikov, – seznanitev poslancev in javnosti s stališči Sindikata delavcev GiT Slovenije prek letakov, ki se bodo delili 25. januarja 2001 pred parlamentom.

Iztok Bratož, predsednik Karmen Leban, sekretarka

Iztok Bratož, predsednik Karmen Leban, sekretarka

Iztok Bratož, predsednik Karmen Leban, sekretarka

Iztok Bratož, predsednik Karmen Leban, sekretarka

Poslankam in poslancem Državnega zbora Republike Slovenije

Spoštovane poslanke in poslanci!

Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije je na okrogli mizi na temo "Zaprtje oziroma preoblikovanje prostocarinskih prodajaln naj bi se zgodilo na plečih zaposlenih delavcev in delavk" sprejel stališča in sklepe, ki Vam jih v prilogi pošiljam.

Prosim Vas, da stališča preberete in se na podlagi argumentov, ki jih že poznate, pri glasovanju o sprejemanju zakona, ki obravnava zapiranje prostocarinskih prodajaln, odločite tako, da bo zaposlenim v teh podjetjih vsaj deloma zagotovljena socialna in materialna varnost z delovnimi mesti in ne prek socialne pomoči, da bo delodajalcem dan čas za prestrukturiranje, ki bo omogočil čimbolj normalen prehod na novo poslovanje v podjetjih, ki so v tem trenutku še vedno edina garancija za delovna mesta v že tako ogroženih regijah, in končno, da pri svojem glasovanju upoštevate tudi ponos in želje državljanov Slovenije ter interese uspešnega slovenskega gospodarstva.

Spoštovane poslanke, poslanci! Tudi zaposleni v teh podjetjih in prebivalci teh regij so Vam na volitvah dali svoj glas.

In kot vaši volivci imajo pravico zahtevati rezultate glasovanja o tem zakonu, prav tako kot imajo kot sindikalno organizirani delavci pravico poseči po vseh oblikah sindikalnega boja za ohranitev svoje z ustavo določene pravice do dela.

Lep dan vam želim!

Karmen Leban, sekretarka SGiT

Franček Kavčič

Kaže, da je končana negotovost o usodi Titanove livarne. Decembra lani sta Titan iz Kamnika in Cimos iz Kopra podpisala kupoprodajno pogodbo o Titanovi livarni in prvega januarja letos je začela poslovati kot samostojno podjetje Titan Livarna, d. o. o., v večinski lasti Cimos. Cimos ima v lasti nekaj več kot 51 odstotkov, Titan pa nekaj manj kot 49 odstotkov livarne. Franc Kraševac, predsednik uprave Cimos, nam je na vprašanje, kakšna bo prihodnost Titana Livarne, odgovoril: "Zelo lepa."

Franc Kraševac: Titanovo livarno smo kupili zaradi znanja, ki ga tam zaposleni livarji imajo in ki ga v Cimosu potrebujemo. Zato ne bo nikakršnega odpuščanja zaposlenih.

Izplačujete v Cimosu trinajsto plačo?

Kako naj odgovorim? Ne izplačujemo je. Ljudje zaslužijo celo več kot trinajsto plačo, vendar je podjetje zaradi svoje polpretekle zgodovine bolnik in bi trinajsto plačo težko izplačali. S to preteklostjo bomo živeli še prihodnjih devet let. Šeststo osemdeset milijonov mark je gromozanski dolg in delati za zgodovino, odplačevati zanjo, je hudo. Če gledamo s tega vidika, zaposleni naredijo veliko več, kot dobijo. Toda če te naše zgodovine ne bi mogli ali hoteli pokriti, potem sploh ne bi imeli dela.

Kaj boste letos postorili v Livarni, jo ekološko izboljšali?

Konec negotovosti za Titanovo livarno

Večinski delež livarne je odkupil Cimos - v njej bo nabavljal odlitke za svoje potrebe

To je zanesljivo najlepše zveneča misel za zaposlene v tej livarni. Treba pa jo je obrazložiti, saj je bila prihodnost livarne dozdaj zelo negotova zaradi dotrajanosti opreme in poslovanja z izgubo.

Najprej je treba pojasniti, zakaj livarna dozdaj ni bila uspešna. V Titanu sta bila dva programa, livarski in program ključavnic, ki mu je vodstvo dajalo v vseh pogledih prednost. Seveda je to vplivalo na počutje, delo in rezultate livarjev. Slabi rezultati livarne so odnose še poslabšali.

Je pa res, da programa, ki ju je imel Titan, nista v ničemer združljiva. To je pomenilo dva trga, dva pogleda na razvoj. Zato je imela skupščina Titana dober razlog za zaprtje livarne. Samo po zaslugi vodstva Titana se je iskala drugačna rešitev.

Ali bo Cimos postopoma povečeval svoj lastniški delež?

V Cimosu želimo uspešno, učinkovito delati, in zaradi tega smo se odločili za večinski lastniški delež, ne pa zaradi lastništva samega.

Na drugi strani pa je res, da mora biti v podjetju primerna količina kapitala, da lahko deluje. In kot bo podjetje raslo, bo treba povečevati tudi kapital. Morda ga bo bolj povečeval Titan, morda mi. Vendar bo vse podrejeno potrebam ravnotežne bilance, in če en lastnik ne bo mogel, bo krepkeje zastavil drugi. Ali pa nemara kdo tretji.

Z lastništvom v Titanu Livarni, d. o. o., v daljši prihodnosti se torej ne ubadamo, imamo pa zelo jasno podobo proizvodnega programa.

In ta je?

V tej livarni bodo delali tudi izdelke, ki jih potrebuje Cimos. In tu je odgovor na vprašanje, zakaj smo hoteli biti večinski, torej odločujoči lastnik: zato, da se z vloženim kapitalom livarna razvije tudi v izdelovalca za potrebe Cimos. Cimos je razvojni dobavitelj sestavnih delov za avtomobilsko industrijo, kar pomeni, da sodelujemo pri razvoju bodočih modelov avtomobilov in zato dobro vemo, kaj bo treba izdelovati čez tri leta. Za sestavne dele pa potrebujemo kva-

litetno in tehnološko zahtevno modularno litino.

Livarno Titan bo treba hitro in močno posodobiti. Kako velika bo ta naložba? Svoj čas se je govorilo o naložbi dvesto milijonov tolarjev v ekologijo kot osnovni naložbi, kot pogoju, da livarna sploh dobi možnost boja za obstanek.

Dvesto milijonov tolarjev je za naložbo v Titan Livarno drobižek. V prihodnjih treh letih bo treba vanjo vložiti kakih 15 milijonov mark oziroma več kot milijardo in pol tolarjev. Najprej bo treba reševati ekološke težave livarne. To je najlažje izvesti v poletnih mesecih, ko so kupci zadovoljni in ko gredo ljudje na dopust.

Zakaj ste se pravzaprav odločili za nakup tehnološko zastarele livarne, ko pa je v Sloveniji dovolj livarn na višji tehnološki ravni?

Zaradi znanja zaposlenih. V Titanovi livarni je tako rekoč pri vseh kadrih od najnižjega do najvišjega veliko znanja. Nas zanima tehnološko znanje, finančnega in tržnega imamo v Cimosu dovolj. No, če bi vse skupaj ocenjevali samo z vidika financ, bi bil ta nakup drag, nepotreben. Vendar je ob tem treba pogledati, ali lahko takšno znanje dobiš kje drugje in za kakšno ceno. Poleg tega je Kamnik relativno blizu Kopra.

Ali to pomeni, da v Titanu Livarna ne bo odpuščanja, iskanja možnosti za zmanjšanje števila zdajšnjih nekaj manj kot 300 zaposlenih delavcev?

Nobenega zmanjševanja števila zaposlenih ne bo.

V livarni je menda kar nekaj invalidov. Ali se bodo preselili v invalidsko podjetje?

Kdo je pravzaprav invalid? Jaz pravim: invalidi so tisti, ki nimajo nobenega znanja. Vsakogar, ki kaj zna, ima pa fizično pomanjkljivost, se da izkoristiti in ni invalid. Zato se nismo o tem nikoli pogovarjali in spraševali pred nakupom livarne, koliko je v njej invalidov. V Cimosu ne govorimo o invalidih, pač pa o ljudeh z omejenimi možnostmi dela in za vsakega najdemo mesto, na katerem lahko izkoristi svoje znanje.

Da, to je prva naloga, tovarna mora biti prijazna do okolja. Treba je v celoti spremeniti način dela, opremo, način razmišljanja zaposlenih, njihov odnos do delovnega mesta v smislu varovanja okolja. Samo vgradnja filtrov ni dovolj, treba je paziti tudi na čistočo na delovnem mestu in v njegovi okolici. Nič ne sme ležati naokoli, zlasti ne odpadni material.

Treba bo delati z ljudmi, da bodo začeli razmišljati, kaj je treba storiti, da se bodo na delovnem mestu prijetno počutili.

Koliko boste letos vložili v podjetje Titan Livarna, d. o. o., katerega ime kaže, da blagovne znake Titan ne nameravate opustiti?

Seveda ne. Na čem je zrasel Titan, če ne na livarni?

V livarno pa bomo letos vložili predvsem veliko volje. O denarju težko govorim, bo pa seveda vloženih precej več kot 200 milijonov tolarjev, ki jih je vodstvo Titana omenjalo kot najnujnejši vložek za obstoj livarne.

Zanimalo nas je, kaj o novi pridobitvi Cimosu meni njegov sindikat SKEI. Obiskali smo njegovo podpredsednico in donedavno predsednico, saj predsednik Trajko Isovski kljub obljubi ni bil dosegljiv. Pri tem se nam je zgodila zanimivost: podpredsednica se je z nami povsem normalno pogovarjala, dala izjavo in dovolila objavo pod pogojem, da ne bo omenjena poimensko, pač pa samo po funkciji. Prepričali je niso nobeni argumenti. Zato njeno pripoved samo na kratko povzemamo.

Predstavniki obeh sindikatov, SKEI Titana in SKEI Cimos, so se že pogovarjali o srečanju, na katerem bi se titanovci seznanili s Cimosovo kolektivno pogodbo in načinom delovanja SKEI Cimos. Pogovori so tekli tudi med sindikatoma podjetij MTP Gonila in MTP Livarno iz Maribora, dveh od 12 podjetij, nastalih iz ostankov Tama, ki sta tako kot Titanova livarna postala Cimosova globalna proizvodna centra. Kajpak so načeli tudi vprašanje, kako naj bi se sindikati

povezali, kajti sindikata v mari-borskih podjetjih sta se povežala v konferenco, v podjetju Titan Livarna pa ga bo še treba ustanoviti, saj se je ta del po osamosvojitvi livarne izločil iz Titanovega SKEI.

V Cimosovem SKEI doslej še niso bili obveščeni, niti niso slišali govoric, da bi se v kamniški livarni pripravljali program presežnih delavcev. Podpredsednica SKEI je izrecno poudarila, da po njihovih izkušnjah predsednik uprave Cimos Franc Kraševc nima navade odpustiti ljudi. Tega ni storil niti v času najhujše Cimosove krize pred nekaj leti. Iz Cimos je šlo precej ljudi na zavod za zaposlovanje, vendar po sistemu upokojitve 3 plus 2. Presežkov pa nikoli ni bilo. Zato tudi ne pričakuje odpustanja livarjev v Kamniku.

B. R.

SKEI bo ZSSS financiral po svojem pravilniku

Republiški odbor SKEI je prejšnji četrtek obravnaval predlog novega sistema financiranja ZSSS in sklenil, da bo pri tem še naprej upošteval svoj pravilnik.

Kot je predlog novega sistema obrazložil Rajko Lesjak, sekretar ZSSS, bi, če bi novi predlog uveljavili, SKEI prispeval za ZSSS 9 odstotkov članarine. To bi bilo nekoliko več kot sedaj, ko SKEI (podobno tudi drugi sindikati) poleg deleža plačuje še posebne račune ZSSS. Ob tem bi delež za območne organizacije ZSSS ostal nespremenjen.

Oskar Komac, sekretar SKEI za finančno področje, je pojasnil, da bi po novem sistemu SKEI plačeval ZSSS okrogel milijon več. Če bi za ZSSS dajali več, bi morali zmanjšati delež svojih regijskih in območnih organizacij.

Razpravljavci so menili, da je pogoj za uvedbo novega sistema financiranja predhodna reorganizacija in racionalizacija poslovanja ZSSS. Več jih je menilo, da bi bilo treba prej razdeliti tudi premoženje. Poudarili so tudi, da so kot največji sindikat do leta 1994 prispevali večino denarja za

ZSSS. Spotaknili so se tudi ob samovoljo dveh območnih organizacij ZSSS, ki ne delujeta skladno s sprejetimi sklepi, nista pa edini. Dušan Semolič je pojasnil, da je o delitvi premoženja sklepal predsedstvo ZSSS in da niti on niti kdo drug glede tega sam ne more nič narediti. O stališčih predsedstva pa bi sindikati dejavnosti morali informirati svoje zapupnike.

Le en razpravljavec je menil, da razlika med sedanjim in novim sistemom ni tako velika, da problem za SKEI ne bi bil rešljiv. Posamezniki so zagovarjali ureditev razmer, za kar da so pristojni in bi morali biti zainteresirani zlasti profesionalni funkcionarji. Republiški odbor je kljub temu sklenil, da bo SKEI za ZSSS še naprej prispeval sredstva na podlagi svojega pravilnika, poleg tega bo plačeval tudi izstavljene račune.

Republiški odbor je razpravljal tudi o plačni politiki in podprl predloge, kot jih je dal Bogdan Ivanovič, vodja pogajalske skupine. Posebni pooblaščenca SKEI bodo takoj pregledali, kako bodo podjetja januarja povečala plače zaradi 4,5-odstotne eskalacije in kako izvajajo kolektivno pogodbo. Na prihodnjo sejo republiškega odbora bodo povabili ministra za delo Vlada Dimovskega, da bi pojasnil predloge sprememb plačne politike. Jožef Kočevar je izrazil nezadovoljstvo z rezultati prizadevanj za povečanje plač, ki da so po mnenju delavcev mizerne. Predlagal je, naj SKEI določi konkretne cilje, denimo povečanje za dva odstotka, in pri njih vztraja. Po njegovih besedah so nekateri delodajalci pripravljene plače povečati, vendar jih ne bodo, dokler bodo pogajanja zavirali takšni, kot je Jože Stanič, direktor Gorenja in predsednik združenja delodajalcev.

F. K.

V Steklarni Rogaška je zagorelo

Direktor Steklarne Rogaška Davor Škrinjarič se je v petek zvečer pridružil udeležencem novejše srečanja sindikalnih zaupnikov celjskega območja. Ponosno je pripovedoval o uspešnem poslovanju steklarne v lanskem letu in načrtih za letošnje leto. Naslednji dan je izbruhnil požar in močno ogrozil proizvodnjo. Sobota pa je bil eden najbolj žalostnih dni v zgodovini rogaških steklarjev, saj so ognjeni zublji zajeli obrat kislinske polirnice, enega najbolj vitalnih obratov Steklarne Rogaška. Čeprav so gasilci ogenj hitro pogasili, je povzročil ogromno gmotno škodo. Izpad proizvodnje bo povzročil dodatno škodo. Steklarji bodo imeli velike težave tudi pri spoštovanju dobavnih rokov za zahtevne kupce.

Steklarna Rogaška ne namerava ustaviti proizvodnje ali delavce pošiljati na čakanje, pač pa bodo poskušali 30 delavcev iz pogolega obrata začasno prerazporediti na delovna mesta v hrvaško Kutino in Vrgovac ter v obrat v Kozjem.

Davorinu Škrinjariču, direktorju Steklarne Rogaška

V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije nas je zelo prizadela in zaskrbelo vest o katastrofalnem požaru v kislinski polirnici vašega podjetja. Še posebej smo zaskrbljeni zaradi posledic, ki bi jih lahko imel požar za materialno in socialno varnost zaposlenih v steklarni in njihovih družin, če ne bo nastala škoda hitro sanirana.

Prvi ukrepi, ki ste jih izvedli, dajejo upanje, da vam bo uspelo kar najbolj omiliti škodo in v teh razmerah čim boljše nadaljevati s proizvodnjo.

V imenu Zveze svobodnih sindikatov Slovenije izražam vsem zaposlenim v steklarni, ki je nedvomno v vrhu najbolj uspešnih izvoznih podjetij v Sloveniji, solidarnost in podporo v upanju, da boste kmalu prebrodili vse težave, ki jih je povzročil katastrofalen požar.

Mag. Dušan Semolič, predsednik ZSSS

V Steklarni Rogaška tudi ob nesreči, ki jih je doletela, dokazujejo, da so odlično podjetje. Ko je hudo, se znajo kot en mož spopasti s težavami. Kot jim je uspelo pred nekaj leti, ko jim je grozil potop, smo prepričani, da jim bo tudi sedaj.

Tomaž Kšela

Spoštovani kolega Albin Šrmpf, predsednik Sindikata podjetja Steklarna Rogaška

Vest o katastrofalnem požaru v kislinski polirnici Steklarne Rogaška nas je v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije vse zelo prizadela in zaskrbelo, še posebej zato, ker bi bila lahko zaradi njega ogrožena materialna in socialna varnost okoli 1.600 zaposlenih in njihovih družin v času, ko steklarna dosega odlične gospodarske rezultate.

V imenu Zveze svobodnih sindikatov Slovenije izražam solidarnost in podporo vsem zaposlenim v steklarni v upanju, da boste uspešno prebrodili sedanje težavne razmere s čim manjšimi posledicami za zaposlene in njihove družine.

Mag. Dušan Semolič, predsednik ZSSS

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec – jutrišnji državljan EU

Kako se je širila Evropska unija v preteklosti?

Odgovor: Francoski zunanji minister Robert Schumann je 9. maja 1950 predlagal ustanovitev Evropske skupnosti za premog in jeklo. Leta 1951 je šest držav: Italija, Francija, Nemčija, Luksemburg, Belgija in Nizozemska ustanovilo to skupnost, ki je predhodnica današnje Evropske unije. Leta 1973 so vstopile še Velika Britanija, Irska in Danska. Grčija je vstopila leta 1981. Leta 1986 sta vstopili Španija in Portugalska. Unija se je zadnjič razširila leta 1995, ko so vstopile Avstrija, Finska in Švedska. Skupaj je v EU torej petnajst držav članic. Držav kandidat pa je trinajst: Bolgarija, Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Romunija, Slovaška, Slovenija in Turčija.

Vir: publikacija Urada vlade za informiranje

Sekretar Sindikata delavcev trgovine Slovenije (SDTS) Sandi Bartol se je konec minulega tedna sestel s sindikalnimi zaupniki Jeklotehne – Trgovine: Leonido Šauperl, Tatjano Mesarič in Vladimirjem Arihom ter sekretarjem območnega odbora SDTS v Podravju Jožetom Murkom. Povedal je, da je republiški odbor SDTS ob koncu minulega leta prejel od svojih članov iz Jeklotehne Trgovine 64 vlog za dodelitev enkratne materialne pomoči. Republiški odbor je vsem 64 prosilcem še pred božičnimi in novoletnimi prazniki nakazal po 25.000 tolarjev pomoči. Sekretar SDTS jim je poslal tudi pismo, v katero je med drugim zapisal: "Prejel sem Vašo vlogo za enkratno materialno pomoč. Verjemite mi, da sem jo temeljito prebral in ugotovil, da pomoč dejansko potrebujete. Žal ste zaposleni v družbi, ki se otepa s finančnimi in likvidnostnimi težavami, kar se odraža tudi v višini prejemkov, ki jih prejimate in pri nekaterih družinah ne pokrivajo življenjskih stroškov. Da bi vsaj delno omilili socialno stisko, v kateri ste se znašli, smo Vam po poštni nakaznici nakazali 25.000 tolarjev pomoči. Zavedam se, da je to glede na življenjske stroške malo, vendar verjemite, da je prosilcev za pomoč iz dneva v dan več. Z nakazilom denarne pomoči, spoštovani, želimo prispeva-

Sandi Bartol s sindikalnimi zaupniki Jeklotehne Trgovine

Enkratna materialna pomoč že 64 delavcem Jeklotehne Trgovine

Merkurjevem prevzemu tega podjetja pa je tudi sama prešla v last Merkurja. V Jeklotehni Trgovina je zaposlenih še okoli 130 delavk in delavcev, ki prejema-jo plače v dveh delih. Do 18. v mesecu prejmejo 40-odstotno akontacijo plače, drugi del plače pa do konca meseca ali celo do 10. v naslednjem mesecu. Zaradi tega imajo nekateri delavci probleme z rednim plačevanjem položnic.

Trajno presežni delavci brez božičnice

Regresu za letni dopust se je lani večina delavcev odpovedala za pokrivanje izgub iz preteklih let. Na ta način so delavci želeli prispevati k ohranitvi čim večjega števila delovnih mest. Delavci so dobili tudi 5000 tolarjev božičnice, vendar samo tisti, ki so še zaposleni. Trajno presežni delavci, ki so jih odpustili jeseni, božičnice niso prejeli.

Lani poleti je bila na sodišču za Jeklotehno Trgovino sklenjena

Leonida Šauperl: Delavci prejemo plačo v dveh delih.

se dogovorili, da bodo presežni delavci 50 odstotkov odpravnine prejeli decembra v gotovini, nato pa po 12,5 odstotka odpravnine še konec januarja, februarja, marca in aprila. Kdor je želel vzeti odpravnino v bonih, pa jo je lahko že v celoti dobil lani. Marsikateri delavec je po pogovoru "Boljši vrabec v roki kot golob na strehi" raje vzel odpravnino v bonih, kakor čakal na obročno izplačevanje v gotovini. Tisti, ki so se odločili za odpravnino v gotovini, pa so prvo polovico v decembru že prejeli.

Kako deluje sklad dela?

Ekonomski in socialni položaj delavk in delavcev v Jeklotehni je torej čedalje slabši. Na pogovoru so navedli konkreten primer delavke v četrtem tarifnem razredu, ki ima okoli 18 let delovne dobe. Skupaj z vsemi dodatki je njena zadnja plača znašala 67.000 tolarjev neto, s tem da akontacije dohodnine ne plačuje.

Delavke in delavci, ki bili po programu prisilne poravnave odpuščeni kot trajno presežni, so vključili v sklad dela. Gre za 63 delavcev, ki se v skladu dela pripravljajo, da bi na novo zastavili svojo profesionalno pot. Kakor so povedali sindikalni zaupniki, so mnogi delavci zadovoljni s trenerji, ki jim pomagajo pri iskanju novih poklicnih poti in možnosti, razočarani pa so zaradi neprimernega in žaljivega odnosa vodstva sklada do delavcev, ki naj bi delavce po njihovih navedbah neprimerno obravnavalo

na zaključnih pogovorih. Zaradi tega se bodo nekateri, kakor najavljajo, tudi uradno pritožili. Nekaterim je takšen odnos vodstva odvzel voljo za iskanje nove zaposlitve.

Po besedah Sandija Bartola je SDTS za materialno pomoč 64 delavkam in delavcem že namenil 1,6 milijona tolarjev. Očitno pa bo svojim članom moral še pomagati. Zato se je Bartol s sindikalnimi zaupniki dogovoril, da preverijo navedbe prosilcev za enkratno sindikalno materialno pomoč, da bi leta zares prišla v prave roke. Menil je tudi, da je nesprejemljivo, da mora sindikat reševati ekonomski in socialni položaj delavcev v podjetju v lasti enega od najuspešnejših slovenskih trgovskih podjetij. Merkur Kranj je po Bartolovih besedah v letu 2000 ustvaril 1,7 milijarde tolarjev dobička. Ugoden je tudi položaj celotne trgovske dejavnosti, saj se je od leta 1996 do 1999 dobiček povečal za 104 odstotke. Čisti dobiček na zaposlenega je leta 1996 znašal 118.000 tolarjev, leta 1999 pa 226.000 tolarjev. "Ob tem pa mora

Na pogovoru so ugotovili, da pomoč potrebuje še veliko delavcev.

ti, da Vam bodo bližnji prazniki bolj prijazni."

Kmalu po tem so začele od delavk in delavcev iz Jeklotehne Trgovine prihajati nove vloge. "Doslej smo prejeli že blizu 60 novih vlog za enkratno materialno pomoč, prošnje pa še kar naprej prihajajo," je dejal Bartol. "Da bi prošnje lahko rešili, potrebujemo natančnejše podatke."

Sindikalni zaupniki so povedali, da je bila Jeklotehna Trgovina najprej v lasti Kovinotehne, po

prisilna poravnava. Večje število trajno presežnih delavcev je podjetje odpustilo že lani spomladi, oktobra pa še 63. Gre zlasti za delavce prodajnega centra Postaja, ki ga je podjetje ukinito. Med trajno presežnimi delavci je bilo tudi nekaj takšnih, ki so delali v Trgovski hiši Merkur v centru mesta. Podjetje je presežnim delavcem želelo dati odpravnine v bonih, vendar se s tem niso strinjali. Ob pomoči sindikata je prišlo do pogajanj, na katerih so

Vladimir Arih: Trajno presežni delavci nismo dobili niti tolarja božičnice, čeprav smo delali lani do oktobra.

sindikata s svojimi sredstvi delavcem posameznih podjetij, med njimi je tudi Merkur, zagotavljati sredstva za golo preživetje. Naj razume, kdor more!"

Ker se delež plač v strukturi stroškov zmanjšuje, se po Bartolovih besedah dohodek za opravljeno delo na refinjen način pretaka v dobiček. Problem ni omejen le na to podjetje, ampak je šir-

ši, ker delodajalci nočejo pristati na korekcijo izhodiščnih plač. Zato v slovenski trgovini plače padajo, dobički pa rastejo, kar je nesprejemljivo. Velika trgovska podjetja po Bartolovih besedah ustvarjajo zelo veliko akumulacijo, s katero se javno hvalijo in s tem denarjem gradijo nove super- in hipermarkete, v katerih kmalu ne bo več dovolj prometa, ker ne bo dovolj kupcev.

Je kranjski Merkur pozabil na delavce svojega mariovskega podjetja?

Bartol se je tudi vprašal, kako je to mogoče, da so v Jeklotehni Trgovini delavci dobili 5000 tolarjev božičnice, tisti, ki so jih oktobra odpustili, pa niti tolarja. Menil je, da bi bilo do delavcev, ki so 10 mesecev pomagali ustvarjati dohodek, bolj pošteno, če bi jim izplačali tudi božičnico. "Če bi se kaj takšnega dogajalo v tekstilni panogi, ki je v krizi, bi to še nekako lahko razumeli. V trgovinski dejavnosti pa to bo de v oči. Če kdo, trgovska podjetja lahko delavcem zagotavljajo plače in druge prejemke najmanj po kolektivnih pogodbah."

Bartol je sindikalnim zaupnikom iz Jeklotehne Trgovine zagotovil, da bo na probleme, s katerimi so se srečali v skladu dela v Mariboru, opozoril pristojne na

ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Po njegovih besedah si delavci zaslužijo skrajno spoštljiv odnos, še zlasti po tem, ko so zaradi izgube dela v stresu in stiski. Opozoril je tudi, da o delavcih nekateri govorijo neprimereno, saj jim pravijo, da so človeški vir. Delavci pa niso noben ener-

Tatjana Mesarič: Odnos vodstva sklada dela do delavcev ni bil ustrezen, kar je mnoge delavke in delavce prizadelo in potrl.

getski ali človeški vir, temveč ljudje, ki si zaslužijo, da imajo do njih vsi primeren odnos, saj tudi to sodi med temeljne človekove pravice in svoboščine, ki jih vsakomur zagotavlja slovenska ustava.

T. K.

AZBEST UBIJA ZAHRTNO

Dr. Nevenka Mlinar iz Splošne ambulante Deskle, v katero zahajajo v glavnem delavci in upokojeni delavci tovarne Salonit Anhovo, poroča, da je bilo leta 1995 v njej 200 pacientov z azbestozo, avgusta 2000 pa jih je bilo že 843 (592 moških in 251 žensk). Moški so najpogosteje stari od 40 do 50 let, ženske pa od 50 do 60 let. Vsak drugi pacient starejši od 30 let ima azbestozo. Številni, azbestu izpostavljeni delavci pa se za diagnostiko še niso odločili. Mnogi navajajo dispneo pri naporu, suh kašelj in bolečine v prsnem košu. Pri večini delavcev je prisoten strah pred boleznijo, saj so mnogi med njimi imeli znanca, sodelavca, sosedo, prijatelja ali svojca, ki je umrl zaradi pljučnega raka ali mezotelioma. Nekateri dlje časa oklevajo preden se odločijo za diagnostiko. Negotovost je vzrok za pogoste obiske zdravnika, saj različne simptome povezujejo z možnim pljučnim obolenjem. Ob postavitvi diagnoze številni doživljajo hude duševne stiske. Pogosto je prisotna jeza nad sistemom, ki je dolga leta dovoljeval delo v takih pogojih, da so tako množično oboleli. Ni redko tudi depresivno reagiranje, ki se kaže v umiku iz družbe in zapiranju vase. V letih 1999 in 2000 so se mnogi odločili, da bodo opravili pregled pljuč, zaradi česar je bil na splošno ambulanto velik naval pacientov in je število novo odkritih azbestoz v tem obdobju skokovito poraslo. Nadaljnji diagnostični postopek za verifikacijo poklicne bolezni vodita specialist medicine dela, prometa in športa in verifikacijska komisija. Ker odločitve verifikacijske komisije ne vsebujejo obrazložitve, se posebno v primerih nepričakovane poklicne bolezni pacienti vračajo v splošno ambulanto in pričakujejo od osebnega zdravnika strokovno razlago in sprašujejo o možnostih pritožbe.

Lučka Böhm

Vir: Mednarodni posvet o zmanjšanju posledic izpostavljenosti azbestu, Nova Gorica, 9. novembra 2000.

Sindikalna lista

Januar 2001

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic		4.156,00
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	
– polovična dnevnic		2.077,00
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.447,00

2. Kilometrina (od 2. 11. 2000 dalje)	52,80	52,80
(od 14. 11. 2000 dalje)	49,86	49,86
(od 23. 1. 2001 dalje)	51,24	51,24

3. Ločeno življenje*	77.737,00	60.671,00
----------------------	-----------	-----------

4. Prenočišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
--	--	--

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2001)		
– po SKPGD (na delovni dan)	602,00	602,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	60.518,00	51.005,00
– za 20 let	90.777,00	76.507,00
– za 30 let	121.036,00	102.009,00

2. Odpravnina ob upokojitvi	388.686,00	590.337,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodnejše		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodnejše

3. Solidarnostne pomoči*

– po SKPD – ob smrti delavca	116.606,00	102.009,00
– ob smrti v ožji družini	58.303,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2001)	84.418,00	84.418,00
------------------------------------	-----------	-----------

5. Zajamčena plača (od 1. 1. 2001)	44.367,00	44.367,00
------------------------------------	-----------	-----------

6. Regres za letni dopust

– najmanj	107.712,00	107.712,00
– ali največ	137.745,00	
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Pogovor s predsednikom sindikata delavcev gradbenih dejavnosti v delniški družbi Pomgrad Viktorjem Bašo

“Sindikat v našem podjetju ima veliko nalogo. Reči pa moram, da od vseh zadev, s katerimi se ukvarjamo v sindikatu, delavce daleč najbolj zanimajo vprašanja, povezana s plačami. Je pač tako in najbolj logično in naravno, da vsakega najbolj zanima, koliko bo na plačilni dan dobil v kuverti,” pravi predsednik Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti v murskosoboški delniški družbi Pomgrad Viktor Baša.

Sindikalna podružnica v Pomgradu zato največ pozornosti posveča uresničevanju kolektivne pogodbe in spoštovanju delavskih pravic. Pri svojem delu uspešno sodeluje tudi z območnim odborom sindikata delavcev gradbenih dejavnosti v Pomurju, ki se redno sestaja. Na sejah območnega odbora in od sekretarke Zdenke Bobovec dobi veliko koristnih informacij, ki jim pomagajo pri delu.”

Na srečo delniška družba Pomgrad, v kateri je okoli 130 zaposlenih, skupaj z delavci podjetja Pomgrad Gradnje pa jih je 450, posluje uspešno. “Zaradi tega v podjetju s spoštovanjem delavskih pravic nimamo kakšnih posebnih problemov. Plače prejemamo po kolektivni pogodbi, prav tako pa smo lani prejeli regres v gotovini in to v dveh delih. Podjetje delavcem zagotavlja tudi regres za malico in vrača del stroškov za prevoz na delo, kakor to določa kolektivna pogodba,” pojasnjuje Baša.

“Če pri uresničevanju delavskih pravic pride do kakršnegakoli problema, ga sindikat poskuša z vodstvom podjetja rešiti s pogajanjem. Ker so odnosi med sindikatom in vodstvom podjetja korektni, uspemo domala vse probleme rešiti z dogovorom,” pravi Baša.

Pod okriljem sindikata v Pomgradu delu-

Delavce najbolj zanimajo plače

Viktor Baša: Naše podjetje uspešno posluje in spoštuje pravice delavcev.

je tudi blagajna vzajemne pomoči, pri kateri lahko delavci dobijo kratkoročno brezobrestno posojilo, če jim zmanjka denarja ali nujno potrebujejo sredstva. Kadar se kakšen delavec znajde v hujši življenjski stiski, pa mu solidarno na pomoč priskoči tudi sindikat s solidarnostno pomočjo.

Večkrat sindikat organizira izlet za svoje člane. Lani smo bili v Italiji, zagotovo pa se bomo kam napotili tudi letos. Poleg tega daje sindikat delavcem karte za rekreacijo v kopalniških Moravci, Radenci in Banovci.

O katerih širših družbenih vprašanjih pa sicer najbolj pogosto steče pogovor med sindikalisti v Pomgradu? “Odkrito rečeno se delavci najbolj zanimajo za plače in za svoje pravice. Res pa je, da smo se v zadnjem letu precej pogovarjali tudi o reformah pokoj-

ninskega sistema, zdravstva ter delovnopravne zakonodaje.”

Kaj menijo delavci o novem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju? Se bodo prostovoljno pokojninsko zavarovali? “Delo v gradbeništvu je težko, zato so mnogi delavci prepričani, da je starostna meja za upokojevanje previsoka. Res pa je, da se za upokojevanje po novih pogojih ne zanimajo posebej: eni so za to premladi, drugi pa so že toliko stari, da se bodo upokojili praktično še po starih pogojih. O prostovoljnem pokojninskem zavarovanju pa v našem podjetju razmišljamo. Več o tem bo verjetno znano že marca,” pojasnjuje Baša.

Po njegovih besedah delavci z zanimanjem spremljajo tudi razprave o predlogu novega zakona o delovnih razmerjih. “Delavci se sprašujejo, kakšni bodo po novem zakonu razlogi za odpuščanje delavcev. Bodo delodajalci lahko delavce odpuščali tudi zaradi osebnih razlogov? Naši člani velikokrat mislijo, da bi moral sindikat storiti več, da se po sprejemu vsakega novega zakona pravice delavcev ne bi zmanjšale. Marsikdaj jim je težko pojasniti, da sindikati žal na vsebino zakonov ne morejo veliko vplivati.”

Kakor pravi Baša, je slabo tudi to, da so v zakonih, še zlasti pa v kolektivnih pogodbah zapisane samo minimalne oziroma najnižje pravice delavcev. Zato bi bilo nujno v kolektivne pogodbe zapisati tudi pravice, ki bi veljale za delavce v uspešnih podjetjih.

Če je kakšen zakon delavcem prinesel kaj dobrega, je po Baševem mnenju novi zakon o varstvu in zdravju pri delu. “Zakon delavcem kindelodajalcem nalaga nove naloge, ki so v prid večji varnosti pri delu. Z zadovoljstvom lahko rečem, da se je vodstvo v našem podjetju zavzelo lotilo uresničevanja novega zakona. Varnost in zdravje sta naše največje bogastvo, žal pa se tega običajno ljudje zavemo šele takrat, ko pride do nesreče.”

T. K.

Razpis seminarja

Kako organizirati produktivni svet delavcev

Cilji seminarja: seznanitev s procesom organiziranja sveta delavcev pri iskanju izhodov iz aktualnega položaja podjetja in uveljavljanju nujnih sprememb.

Program priporočamo: članom svetov delavcev in sindikalnim predstavnikom vseh ravni sindikalne organiziranosti. Seminar bo **15. februarja** od 9.00 do 16.00 ure v Domu sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, soba 16/1.

VSEBINA:

UVODNI DEL

- kakšne so naloge in vloga sveta delavcev
- svet delavcev v odnosih z drugimi participativnimi organi v podjetju in z organi upravljanja gospodarske družbe
- svet delavcev kot iniciator inovativnega podjetja in partnerske podjetniške kulture

PROCES ORGANIZIRANJA ZA DELOVANJE SVETA DELAVCEV

- kako spoznamo poslovno organizacijski sistem
- ocena aktualne in razvojne problematike podjetja z vidika delojemalcev

- kako definiramo in lociramo potrebo po sodelovanju
- opredelitev elementov organizacijske strukture sveta delavcev
- iskanje partnerjev na strani delodajalca
- oblikovanje skupnih odborov in drugih oblik sodelovanja z delodajalcem
- postavitve informacijsko komunikacijskih povezav sveta delavcev v sistemu njegovih relacij

VLOGA SVETA DELAVCEV PRI UVELJAVLJANJU SPREMEMB V PODJETJU (delavnica)

- poslovni položaj in predlog uprave za njegovo rešitev
- svet delavcev pri iskanju izhoda in soustvarjanju odločitve o nujnih spremembah
- pogled v prihodnost podjetja in sveta delavcev v njem

Metode: predavanje, razprava, praktični primeri

Strokovna izvajalka: dr. Zvonka Šarman, dipl. oec., svetovalka za organizacijo in upravljanje v Inštitutu za razvijanje organizacijskih sistemov – IROS d. o. o., Ljubljana in izredna profesorica za znanstveno disciplino organizacija ter avtorica vrste strokovnih del z obravnavanega področja.

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 7. februarja 2001. Seminar bomo izvedli, če bo 18 prijav, če bo prijav več, bomo preostale prijavljene uvrstili na naslednji seminar. Cena seminarja za posameznega udeleženca je 13.000 tolarjev. Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije. Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 50101-678-47511. Na virman pod namenom nakazila pripišite “Seminar V., sklic na številko 30”.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Šesti krog pogajanj o spremembah in dopolnitvah Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS

Približevanje kompromisu?

Vodja vladne medresorske pogajalske skupine dr. Vlado Dimovski je na pogajanjih prejšnjo sredo predstavil vladna izhodišča za pogajanja s sindikati gospodarstva. Ponovil je stališče, ki ga je predstavil že na pogajanjih o "Dogovoru o načinu usklajevanja plač v javnem sektorju v letu 2001", in sicer, da so porušena razmerja tako znotraj kot tudi med sektorji. Poudaril je, da nov dogovor o usklajevanju plač omogoča zmanjšanje nesorazmerij znotraj sektorjev, medtem ko je za odpravljanje medsektorskih razlik potreben nov sistem plač za celotni javni sektor, ki ga je mogoče uveljaviti samo z zakonom. Za izhodišče namerava vladna stran vzeti zakon o razmerjih plač iz leta 1994. Do empirične podlage novega zakona pa nameravajo priti po metodologiji, za katero bi se dogovorili na pogajanjih. Za dokončno uveljavitev novega sistema plač, ki naj bi prinesel uskladitev medsektorskih razmerij, bi bilo po njegovem mnenju potrebno minimalno dveletno obdobje. Poudaril je, da je vlada pri zunanji neodvisni instituciji že naročila analizo podatkov o plačnih razmerjih v javnem sektorju, ki bo podprta tudi z mednarodnimi primerjavami. Prvi rezultati anali-

ze naj bi bili pripravljene do 10. februarja.

V nadaljevanju je dr. Dimovski predstavil tristopenjsko delovanje vladnih pogajalskih skupin in izrazil pripravljenost za reševanje odprtih vprašanj s socialnim dialogom. Predstavnike sindikatov je seznanil, da se je na seji ekonomsko-socialnega sveta (ESS) 22. decembra zavzel za vključitev sindikatov javnega sektorja v ESS, vendar je težava v tem, da nekateri gospodarski sindikati temu nasprotujejo.

Minister zaključil, da v vladi zahtevam sindikatov v vzgoji in izobraževanju ne nasprotujejo in priznavajo njihovo kredibilnost, vendar so pri pripravi proračuna za leto 2001 soočeni z velikimi javnofinančnimi problemi. Rešitev je po njegovih besedah mogoče doseči le s kompromisom.

Vodja sindikalne pogajalske skupine Branimir Štrukelj je opozoril, da sindikati zakona o razmerjih plač že ob njegovi uveljavitvi niso podpirali in da so že kmalu po njegovi uveljavitvi dosegli njegovo spremembo. Glede nove zakonodaje je izrazil stališče, da bi bilo treba pripraviti dva ločena zakona, in sicer zakon o zaposlenih v javni upravi in zakon o plačah zaposlenih v javnem sektorju. Poudaril je, da

sindikati ne zavračajo postopne uveljavitve zakona, da pa bo dinamika vsekakor predmet diskusije. Glede zahtev po dvigu plač v letu 2001 pa je opozoril, da sindikati ne morejo pristati na logiko, da zaradi finančnega učinka, ki ga povzroča število zaposlenih v vzgoji in izobraževanju, ne more priti do popravka plač.

Bojan Hribar je opozoril, da je že vladna analiza učinkov zakona o razmerjih plač iz leta 1996 pokazala, da ima zakon številne slabosti. Čeprav so bili v analizi podani tudi za sindikate sprejemljivi predlogi o tem, kako pomanjkljivosti odpraviti, spre-

membe niso bile izvedene. Poudaril je, da so sindikalne zahteve usmerjene v odpravljanje plačnih nesorazmerij, do katerih je prišlo zaradi nekonsistentne vladne politike, in se zavzel za začetek konkretnih pogajanj v smeri iskanja sprejemljivega kompromisa. Na razvojni pomen znanosti in izobraževanja pa je opozoril dr. Tomaž Sajovic in pri tem citiral pismo, ki ga je NSDLU poslal predsedniku vlade.

Pogajalski skupini izmenjali mnenja o dodatkih k plačam in dinamiki njihove uveljavitve. Pogajalska skupina vlade je zagotovila, da bo do prihodnjega kroga pogajanj pripravila nov protipredlog sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe dejavnosti.

Obe pogajalski skupini sta se strinjali, da bo naslednji krog pogajanj 24. januarja.

Bojan Hribar,
sekretar Sindikata VIR

PRAVNI NASVETI

Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS

Upokojitev invalidke 3. kategorije

Delavka je 31. decembra 1999 dopolnila 50 let starosti in 29 let delovne dobe. Je delovna invalidka III. kategorije. Rojena je bila 13. oktobra 1949. Ima dva otroka. Kdaj se bo smela upokojiti in kolikšna pokojnina ji bo odmerjena?

Odgovor: Sklepam, da je delavka postala delovna invalidka III. kategorije že pred koncem leta 1999. Če je tako, se bo lahko predčasno upokojila v skladu s 396. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/1999, 72/2000 in 124/2000). Ta prehodni člen zakona namreč izjemoma do leta 2005 še omogoča predčasno upokojitev v skladu s predpisi, ki so veljali do konca leta 1999, med drugim tudi delovnim invalidkam, ki so na zadnji dan leta 1999 že stare vsaj 48 let in hkrati imele vsaj 25 let pokojninske dobe. Delavka, na katero se nanaša vprašanje, izpolnjuje vse tri pogoje za predčasno upokojitev.

Predčasno se bo zato lahko upokojila na svoj 53. rojstni dan. Dejstvo, da je rodila dva otroka, ne bo vplivalo na datum njene predčasne upokojitve.

Na svoj 53. rojstni dan, to je 13. oktobra 2002, bo imela nepolnih 32 let pokojninske dobe. Zakon priznava odmero zgolj za vsakih polnih 6 mesecev pokojninske dobe. Sklepam, da bo torej delavka oktobra 2002 imela zgolj 31 let in 6 mesecev pokojninske dobe, ki bi se lahko upo-

števala pri odmeri pokojnine od pokojninske osnove.

Za 29 let pokojninske dobe, ki jih je dopolnila do konca leta 1999, ji bo priznana odmera pokojnine v višini 73 odstotkov pokojninske osnove. Za 2,5 leta pokojninske dobe po letu 2000 pa še 3,75 odstotka. Skupaj bo njena pokojnina torej odmerjena v višini 76,75 odstotka pokojninske osnove. Toda zaradi predčasnosti bo tolikšna pokojnina do njenega 58. rojstnega dneva (13. oktobra 2007) dodatno zniževana za 5 odstotkov. Po 58. rojstnem dnevu pa tega odbitka od pokojnine ne bo več. Za vsako leto predčasne upokojitve pred 58. rojstnim dnevom se namreč ženski odbije po en odstotek od pokojnine.

Seveda delavke nihče ne bo smeli siliti, da se upokoji predčasno. Datum upokojitve je njena prostovoljna odločitev. Splačalo bi se ji upokojitev odložiti vsaj do dopolnitve polnih 32 let pokojninske dobe. Odmera pokojnine bi bila trajno višja za 0,75 odstotka. Vsakih nadaljnjih 6 mesecev pokojninske dobe bi se poznalo pri višji odmeri pokojnine. Zgodnji datum upokojitve ni edina pomembna stvar. Tudi debelina denarnice je pomembna!

Poziv predsedniku vlade, naj pomaga rešiti probleme Aerodroma Maribor

Kot nam je povedala Cvetka Gliha, sekretarka Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije (SDPZ), je bil ta torek sestanek stavkovnega odbora delavcev Aerodroma Maribor. Člani odbora so obravnavali uresničevanje stavkovnih zahtev in socialni položaj delavcev, ki so večinoma na čakanju. Ugotovili so, da so zaradi neizplačila plač in drugih prejemkov številni delavci na robu preživetja. Delavci se tudi bojijo, da niso več socialno zavarovani, saj podjetje ne plačuje več prispevkov. Glihova pravi, da bo republiški odbor SDPZ najbolj ogroženim verjetno nakazal še eno solidarnostno pomoč.

Stavkovni odbor je predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku poslal pismo, v katerem ga opozarja, da se problemi mariborskega letališča ne rešujejo. Ker so obveščeni, da naj bi po dogovoru ministrstva za promet in zveze ter županov o reševanju sklepala tudi vlada, prosijo njenega predsednika, naj s svojo avtoriteto zagotovi čim hitrejšo ureditev statusa letališča in odpravo problemov.

F. K.

V Steklarskem hramu se je zbralo 150 sindikalnih zaupnikov in funkcionarjev.

Sindikalni zaupniki s celjskega območja so se zbrali v Rogaški Slatini

“Različni narodi in pripadniki različnih veroizpovedi praznujejo novo leto ob različnih dnevih. Za svobodne sindikaliste celjskega območja pa se novo leto začne vsak tretji petek v januarju, ko se zberemo na tradicionalnem družabnem srečanju,” je dejal sekretar območne organizacije ZSSS v Celju Ladislav Kaluža na tradicionalnem družabnem srečanju v Steklarskem hramu v Steklarni Rogaška, na katerem se je zbralo okoli 150 sindikalnih zaupnikov in funkcionarjev. Kaluža je opozoril na naloge, ki čakajo sindikaliste v letošnjem letu. Vsem zbranim je zaželel veliko zdravja, sreče in uspehov v poklicu in pri sindikalnem delu.

Udeležence je pozdravil tudi predsednik ZSSS Dušan Semolič. Dejal je, da se čas od plače do plače precej vleče, sicer pa marsikdaj zelo hitro in kar prehitro teče. Zato morajo sindikati vedno budno paziti, da jih kakšen nov zakon ali druge rešitve ne bi prehiteli in presenetili.

V letu 2001 čaka sindikaliste veliko zahtevnih bitk

Igralec Srečko Centrih je udeležencem srečanja recitiral Zdravljico.

Semolič je opozoril tudi na bitke, ki čakajo sindikaliste ob sprejemanju novega zakona o delovnih razmerjih in drugih zakonov na področju delovnopravne za-

konodaje. “V letu 2001 bomo morali ubraniti 30-minutni odmor med delom, dodatek za delovno dobo, eskalacijo plač in številne druge delavske pravice, ki jih želijo delodajalci zmanjšati,” je dejal Semolič. Opozoril je, da bi morale hitreje rasti nižje plače, saj se socialne razlike povečujejo, delavci z najnižjimi plačami pa čedalje težje preživljajo sebe in svoje družine. Za te pravice se bodo po Semoličevih besedah Svobodni sindikati pogajali, če ne bo

tor podjetja Davorin Škrinjarič. Steklarna Rogaška je kot gostitelj vse udeležence obdarila z majhnim kristalnim zvončkom, ki jih bo še dolgo spominjal na prijetno sindikalno družabno srečanje.

Udeleženci so prisluhnili programu, ki ga je pripravila celjska skupina Alkotest. Najprej je amaterski dramski igralec Srečko Centrih navdušil s Prešernovo Zdravljico, nato pa so uprizorili nekaj skečev. Doktor ekonomskih znanosti Pepe Zgubaša je po-

Za dobro razpoloženje je poskrbela skupina Alkotest iz Celja.

šlo zlepa, pa bodo prisiljeni poseči tudi po radikalnih oblikah sindikalnega boja. “Če bomo v bitkah za delavske pravice – torej takrat, ko gre zares – tako združeni kot danes, uspeh ne bo izostal,” je poudaril Semolič.

Zbrane je pozdravil tudi predsednik sindikata KNG v Steklarni Rogaška Albin Šrimf, za nekaj časa se jim je pridružil tudi direk-

vedal marsikaj takšnega, kar sindikalni zaupniki slišijo tudi v svojih podjetjih, vendar se svojim direktorjem ne morejo, pa tudi ne upajo tako smejati. Po zares bogatem in zanimivem programu so udeleženci srečanja preživeli nekaj prijetnih uric ob pogovorih, izmenjavi izkušenj in tudi ples.

Za prijatelje si je treba vzeti čas.

Humoreska

"V naši tovarni so se začele dogajati čudne stvari," je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi dejal rezkar Vili. "Morali bomo postati skrajno previdni!"

"Kaj se dogaja?" smo prestrašeno vprašali vsi v en glas.

"Pravim, da čudne stvari!" je dejal Vili in zamišljeno molčal.

"No, povej že, za kaj gre!" je postala nestrpna kuharica Špela.

"Zjutraj sem se pogovarjal s predsednikom sindikata," je začel počasi pripovedovati Vili. "Povedal mi je, da ga je včeraj zvečer doma obiskal direktor."

"Ha, ha, ha! Ta je pa dobra!" se je začel kisko smejati mizar Tone. "Naš direktor pa je zares star lisjak. Najprej nam pol leta ne izplačuje plač po kolektivni pogodbi, na začetku leta pred sejo

nadzornega sveta pa se začne dobrikati predsedniku sindikata. Upal bi si stavi, da mu je prinesel tudi steklenico viskija!"

"Ni bil viski, temveč konjak!" je dejal Vili.

"No, vidite, sem vam rekel!" je vzkliknil Tone. "Najprej je teptal delavske pravice, zdaj, ko mu pred sejo nadzornega sveta teče voda v grlo, pa bi se rad dobrikal sindikatu in delavcem."

"Ne gre za to, Tone!" je še bolj zamišljeno dejal Vili in se z obema rokama prijel za glavo. "Nekaj drugega se skriva za tem!"

"Ne govori mi!" je povzdignil glas Tone. "Poznam take. Najprej se obnašajo kot kralji na Betajnovi, ko se znajdejo v stiski, pa se podelajo v hlače in postanejo sladki kot med."

"Naš direktor je prišel prosit predsednika sindikata, ki je predstavnik delavcev v nadzornem svetu, naj na seji nadzornega sveta predlaga njegovo predčasno razrešitev s funkcije predsednika uprave podjetja," je počasi in razločno dejal Vili. "Direktor je prepričan, da ga bodo člani nadzornega sveta zagotovo razrešili, samo neko mora podati predlog za njegovo razrešitev."

"Kaj?" smo začudeno vzkliknili vsi v en glas.

"Tako je!" je nadaljeval Vili. "Direktor pravi, da je z lobiranjem že vse uredil: če bo predstavnik delavcev predlagal njegovo razrešitev, ga bodo člani nadzornega sveta brez razprave predčasno razrešili brez krivdnih razlogov. Samo predlog mora priti od delavcev, da kakšen novinar ne bi kaj posumil!"

"Ta naš direktor pa je zares namazan z vsemi mažami," je dejal skladiščnik Rudi. "Ko gre za njegovo zadnjico, je tako prebrisan, da bolj ne bi mogel biti!"

"Ne razumem. Zakaj direktor hoče, da bi ga razrešili?" je povprašal kurir Peter. "Saj lahko sam odstopi, če ne zmore več svojega dela!"

"Peter, raje molči, kot da govoriš neumnosti, če ničesar ne razumeš," ga je zavrnil Rudi. "Lepo te prosim, kdo pa tukaj govori o delu! Tukaj se pogovarjamo o mnogo bolj resnih stvareh!"

"O kakšnih stvareh?" je naivno povprašal Peter.

"O denarju!" je dahnil Rudi.

"O čem? O denarju?" se je začudil Peter.

"O denarju! O čem pa!" je udaril po mizi Rudi. "Naš direktor se hitro uči. V zadnjem letu je videl, kako so se kot po tekočem traku menjavali ministri, direktorji državnih podjetij, predsedniki uprav v državnih skladih in podobni veljaki. Po razrešitvi so vsi dobili bogate odpravnine, kmalu za tem pa še nove dobro plačane funkcije."

"Aha, zdaj pa vemo, v katerem grmu tiči zajec," je dejal Vili in se udaril po čelu. "Tudi našega direktorja je očitno začelo skominati, da bi si poleg milijonske plače, ki jo je dobival zadnja tri leta in pol, prigrabil še odpravnino, predno mu izteče mandat."

"Tako je!" je dejal Rudi. "Direktorju izteče mandat sredi letoš-

njega leta. Če bo ostal direktor do konca mandata, mu po razrešitvi na pripada nobena odpravnina. Če ga nadzorni svet nekaj mesecev pred iztekom mandata razreši brez krivdnih razlogov, pa bo dobil od našega podjetja 10 milijonov tolarjev odpravnine. Poleg tega pa bi njegova politična stranka, ki ji je lani v predvolilni kampanji krepko pomagal z našim denarjem, poskrbela, da bi ga po hitrem postopku imenovali za direktorja kakšnega drugega podjetja ali državnega sklada."

"Fantje, nehaite nakladati in dlakocepiti," je s povišanim tonom dejala navijalka elektromotorjev Neža. "Bodite veseli, da se je naš direktor končno odločil zapustiti tovarno. Takšnega bedaka se bomo težko znebili, saj ga nikjer ne bodo hoteli imeti. Hvala Bogu, da je sam pripravljen oditi, pa naj stane, kar hoče."

"Tako pa ne bo šlo!" je povzdignil glas strugar Lojze. "Samo pomislite: če našemu direktorju uspe, da ga predčasno razrešijo brez krivdnih razlogov, bo samo v letošnjem letu zaslužil več kot vsakdo izmed nas do upokojitve. In kdo bo vse to plačal? Mi, iz naših žepov! Dovolj je, da so nas potegnili za nos vsi ministri, direktorji javnih podjetij, predsedniki

uprav javnih skladov in številni drugi politiki in kvazimenedžerji, ki si že leto dni za drage denarce podajajo kljuge in menjujejo svoje fotelje. Hkrati pa eden drugemu izplačujejo masne odpravnine in se posmehujejo ljudstvu, ki vse to plačuje."

"Ej, dragi moji! Norca pa se iz nas ne bo delal nihče!" je vzkliknila Špela. "Naš direktor, pa naj bo še takšen tepec, blefer in lenuh, bo lepo ostal v svojem direktorskem foteljčku. Vsaj toliko časa, dokler bomo imeli tako trapaste zakone in predpise."

Kdo ve, koliko časa bi se še tako pomenkovali, če ne bi iznenada v menzo stopil direktor:

"Zdravo, fantje in dekleta," je rekel z več kot prijaznim glasom. "Prišel sem se posloviti. Slišim, da delavci niste zadovoljni z mojim delom. Zato sem se odločil, da se ne bom boril za direktorski položaj, če bo sindikat predlagal mojo razrešitev. Raje sem v dobrih odnosih z ljudmi, z delavci, z vami, kakor da še naprej ostanem direktor proti vaši volji. Kaj hočem, takšen človek sem pač po naravi: vedno sem se ravnal in se bom tudi v bodoče ravnal po volji ljudstva."

"Oh, dragi direktor!" je vzkliknila Špela. "Našo voljo ste napčno razumeli. Mi raje vidimo, da ste tukaj med nami, kakor da bi nas zapustili. Zato ste lahko popolnoma brez skrbi: nikomur ne bomo dovolili, da vas razreši!"

"Hvala! Hvala! Špela, zelo cenim tvoje besede!" je teatralno dejal direktor. "Vendar pa vas ne prosim za usmiljenje. Izraze vašega nezaupanja bom prenesel pokončno, kot se za moža spodobi. Zato sem se odločil, da bom pristal na razrešitev!"

"Gospod direktor, vi ste morda že pristali na svojo razrešitev, samo delavci ne bomo!" je vzrojila Špela. "Če vas bo nadzorni svet razrešil, bomo delavci pod vodstvom našega sindikata takoj napovedali stavko in celo demonstracije po mestnih ulicah. In transparente bomo napisali: Direktorja ne damo!"

"No, no, Špela, pomiri se!" je razburjeno dejal direktor. "Danes si tako razburjena in nakurjena kot tista, ki v pesmi poje: Ne boš ti meni zizike majal, ne boš ti meni hlačke dol dajal ..."

"Če je tako, pa si res lahko kakšno zapojem!" je odločno rekla Špela, se zasukala na peti ter odkorakala v kuhinjo. Pri tem pa si je glasno pela: "Ne boš ti meni frajerja igral, ne boš ti meni denarja stran metal, ne boš se ti z nami slepe miši igral ..."

Verjetno ni treba niti omenjati, da smo se vsi krohotali, direktor pa je s sklonjeno glavo popihal iz menze.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Ne boš ti meni frajerja igral!

Mravlje

"Zakaj morajo mravljice ves dan delati?"

"Ne vem."

"Ker nimajo svojega sindikata!"

Električna tehtnica

"Mihec, ali imate doma kakšen električni aparat?"

"Da gospa učiteljica, tehtnico!"

"Zanimivo? Kako pa veš, da je električna!"

"Ker mama vedno, kadar stopi nanjo, tako zatuli kot je zatulil dedek, ko ga je stresla elektrika!"

Sekirancija

"Ali res nenehno sekiraš moža, da mora opravljati domača dela?"

"V najinem zakonu ima popolnoma proste roke?"

"Pri čem?"

"Pri pomivanju posode!"

**PREJELI
SMO**

Kako varnostni inženirji ravnajo z delavkami

Iz enega od podjetij na Gorenjskem sem prejel pismo, naslovljeno eni od delavk, ki so ji očitno naredili veliko krivico. Ker menim, da problem ni posamičen, je po mojem mnenju prav, da z njim seznanimo tudi širšo javnost. Prosim, da o tej zadevi objavite tudi moje mnenje:

Ga. Revca Maligan

Obrazložitev dogodkov ob preskusu alkoholiziranosti

“Preskuse alkoholiziranosti na delovnih mestih se glede na Predpis o postopku ugotavljanja delovne sposobnosti z alkotestom, opravljajo zaradi utemeljenega suma, ki ga poda nadrejena oseba ali kdo drug, lahko pa iz povsem preventivnih kontrol. V vašem primeru je bil preskus izključno preventivnega značaja! V vašem oddelku se preskusi do 13. 10. 2000 še niso opravljali, zato sem tega dne izbral prav Vaš oddelek. Med delavci pa sem naključno izbral Vas ter Vas povabil na preskus.

Pri preskusu se je ugotovilo, da je aparat pokazal, da imate v izdihanem zraku vsebnost alkohola in krvi, ki je večja od določene. Zato sem Vas po navodilih Predpisa odstranil z delovnega mesta.

Pri dosedanjih opravljenih preskusa alkoholiziranosti je bilo pri osebah katere so imele ugotovljene previsoke stopnje alkohola vedno zaznati tudi zunanje znake vinjenosti: zadah, nekontrolirano gibanje, ipd. V vašem primeru pa tega ni bilo opaziti. Zato smo posumili v delovanje naše ga aparata za ugotavljanje alkoholiziranosti. Aparat pa je bil preskušen ter pregledan s strani pooblaščen organizacije le malo pred tem. Vendar se je pri nadaljnjih opravljenih preskusov ugotovilo, da vam aparat vedno kaže določeno vsebnost alkohola v krvi, tudi takrat ko po vseh drugih zaznavah to ne bi bilo mogoče. Zato smo kontrolirali še vaše sodelavke in ugotovili, da je situacija pri delavkah, ki delajo z lepili, povsem enaka. Nazadnje smo naredili še vzporedni preskus z alkotestom, ki ga uporablja policija in ugotovili, da je alkotester, ki ga uporabljamo v Moderni tlačani d. d. očitno občutljiv tudi na lepila (topila).

Končno smo ugotovili, da delavke niste vinjene temveč naš aparat poleg alkohola lahko pokaže tudi vpliv lepila (topila). Zato bomo naredili vse potrebno zato, da se zmanjša vpliv lepila na zaposlene: zdravnik bo na pregledih opravil preiskave, urejamo nov sistem odsesovanja hlapov, opravljene bodo meritve škodljivosti.

Glede na to, da sem Vas močno razburil in vam povzročil marsikatero skrb, se vam opravičujem in se vam obenem zahvaljujem za vse vaše sodelovanje pri razjasnitvi teh okoliščin.”

Hvala.

Lep pozdrav

Bučko Nesposobnež
– varnostni inženir

Komentar:

Za mnenje me je zaprosil mož te gospe, ki je namreč žena in mati. Si lahko predstavljate, spoštovani bralci, kako je, ko ti mater pripeljejo iz službe, ker je pijana? Bučko Nesposobnež je namreč delavko odstranil z delovnega mesta in jo s spremstvom poslal domov kot pijano. Čeprav je delavka zahtevala odvzem krvi, tega ni upošteval.

In ko so zadevo razjasnili, je napisal nekaj suhoparnih stavkov in mislil, da je zadevo uredil.

Ko so se zadeve razjasnile, je iz splošnokadrovskega sektorja v sektor Obračun plač romal tale dopis:

Popravek ur – Revca Maligan, 44221

“Delavka Revca Maligan, 44221, ki dela v montaži, je bila dne 13. 10. 2000 ob 13.29 uri neupravičeno odstranjena z dela. Delavka je pri tem koristila kompenzacijski izhod oz. svoje ure, zato je to treba popraviti.

Dne 13. 10. 2000 delavka ne sme imeti manjka ur, prav tako ji za ta dan, za čas od 13.29 ure dalje (ko ni delala na normi) obračunajte plačilo ur po povprečju – šifra 15.”

Verjetno mislijo, da je s tem zadeva zaključena. Si znate, spoštovani bralci, predstavljati, koliko bi v takem primeru, za duševne bolečine, zahteval g. Marjan Podobnik ali kakšen slovenski kalimero?

G. Nesposobnež očitno ne opravlja svojega dela, sicer ne bi ugotavljal alkoholiziranosti, pač pa skrbel za delavcem prijazno in zdravo delovno okolje. To je njegovo delo – saj je varnostni inženir.

Delavkam po končani izmeni ne dodeljuje spremstva, čeprav so pijane od hlapov lepil in topil. Pravilnik o disciplinski velja tudi za vodilne in vodstvene ljudi.

Kje ste, moji sindikalni kolegi v tovarni in na območju? Kje ste, zdravniki? Kje ste, inšpektorji?

Kje so, vse silne komisije za zaščito delovnih žena? In ne nazadnje, kje so vsi odbori za boj proti odvisnosti in drogam?

Svoje mnenje o zadevi sem si ustvaril. Pogovoril se bom še s pravno stroko in potem svetoval možakarju, kako naj se zadeve loti. Seveda pa bom po svojih močeh tudi pomagal.

Imena sem spremenil načrtno. Tisti, ki se morajo, se bodo spoznali. Delavki se bodo, o tem sem prepričan, poskušali na vsak način maščevati. Vodilni namreč ne delajo napak.

Nekoč sem prebral rek, ki pravi: “Na svetu ni večjega zla, kot je študiran bedak.”

Lep dan želim tudi vsem modernim sužnjem.

Franci Žaberl,
sekretar regijskega odbora
SKEI Gorenjske

(Pismi delavki in splošnokadrovski službi objavljamo neelektorirani)

PRAVNI NAŠVET

Piše:
Lidija Jerkič
univ. dipl. iur.

Pravica do materialne pomoči

Republiški odbor je 20. decembra lani sprejel pravilnik o dodeljevanju materialnih pomoči, po katerem je ta pomembna pravica članov odslej natančno urejena. Pravilnik lahko člani dobijo pri svojem sindikalnem zaupniku ali pri območni (regijski) organizaciji.

Odprto pismo predsedniku vlade zaradi neodzivanja na zahteve za reševanje problematike Slovenskih železarn

Republiški odbor SKEI je na pobudo svojih šestih članov na seji 18. januarja sprejel tele sklepe:

1. Vlada naj postavi takšen nadzorni svet in upravo Slovenskih železarn, da bodo zaposleni kot notranji delničarji lahko prišli do pravic, ki jim jih daje zakon o privatizaciji Slovenskih železarn.

2. Vlada naj tri družbe pooblaščenke, ki so jih ustanovili notranji upravičenci do lastniških deležev, izenači z investicijskimi družbami (pidi), ki so delnice Slovenskih železarn dobile s 25-odstotnim popustom.

3. Vlada naj za zapolnitev certifikatne luknje ne ponuja premoženja v obubožanih železarskih krajih. Prenos javnega dolga na ta okolja bi povzročil veliko izgubo delovnih mest.

Republiški odbor tudi ugotavlja, da ministrstvo za gospodarske dejavnosti še ni odgovorilo na pobudo državnega sveta o zamenjavi nadzornega sveta in uprave Slovenskih železarn.

Albert Vodovnik, predsednik SKEI

NAJ SE VE ...

Rakotvorne snovi so snovi, ki so označene s standardnima opozorilnima stavkoma R 45 in/ali R 49. Rakotvorna snov je tudi prah bukovega in hrastovega lesa, izpušni plini diesel motorjev, azobarvila z rakotvornimi amino komponentami ter produkti pirolize organskih materialov. Rakotvorne snovi so navedene v pravilnikovi prilogi I. Rakotvorni pripravki pa vsebujejo najmanj 0,1 masnega odstotka posamezne rakotvorne snovi ter pripravki, ki vsebujejo masne odstotke rakotvornih snovi iz pravilnikove priloge II.

Vir: Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim in/ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. 38/2000), ki se bo 1. 1. 2002 začel uporabljati v celoti (prilagoditev tehnologije). Veljajo pa že člani o obveščanju delavcev in varovanju njihovega zdravja.

Po pravilniku lahko pomoč prejmejo tako člani kot podružnice SKEI.

Član SKEI pridobi pravico do pomoči po šestih mesecih od včlanitve, vendar le, če članarino plačuje redno. Izjema so le osebe, oproščene plačevanja članarine. Sindikalne podružnice imajo pravico do pomoči, če članarino nakazujejo skladno s pravilnikom SKEI.

Pravico do materialne pomoči uveljavlja posamezni član praviloma v sindikalni podružnici, kjer je zaposlen. V območni organizaciji lahko član uveljavlja pravico do materialne pomoči le če podružnica nima dovolj sredstev, ali če je oproščen plačevanja članarine.

Sindikalni zaupnik lahko uveljavlja pravico do materialne pomoči v območni ali regijski organizaciji in v SKEI Slovenije.

Tudi sindikalna podružnica uveljavlja pravico do pomoči v območni ali regijski organizaciji. Le podružnice z več kot sto člani lahko dobijo pomoč tudi pri SKEI Slovenije.

Vse organizacije SKEI oblikujejo posebne sklade, iz katerih deljujejo pomoč. Za ta namen ne smejo nameniti manj kot dva in ne več kot deset odstotkov svojega deleža članarine.

Člani SKEI imajo pravico do solidarnostne pomoči ob nesreči. Pri sindikalni podružnici lahko člani dobijo tudi brezobrestno posojilo. Pri Delavski hranilnici pa lahko člani dobijo kredit, za katerega jamči SKEI.

Poleg sredstev v posebnih skladih je v SKEI možno organizirati tudi solidarnostne akcije, v katerih podružnice, območne ali regijske organizacije in SKEI

Slovenije zbirajo dodatna sredstva solidarnosti.

Materialno pomoč lahko člani dobijo, če je člana družine ali družino doletela elementarna ali druga nesreča. Pomoč prejmejo tudi ob dolgotrajnem zdravljenju ali smrti v družini.

Član lahko dobi pomoč, če dohodek na družinskega člana ne presega 60 odstotkov minimalne plače in če pomoči ni prejel v zadnjih 12 mesecih.

Sindikalna podružnica lahko dobi pomoč le, če je izčrpala sredstva na svojem računu.

O dodeljevanju pomoči v sindikalni podružnici odloča izvršni odbor ali posebna komisija. Izvršni odbor lahko posamezno osebo pooblasti za dodeljevanje pomoči do določenega zneska.

Višina pomoči je odvisna od

socialnih razmer prosilca, števila članov družine in prejemkov na člana družine.

Član SKEI ali sindikalna podružnica lahko pomoč prejmeta praviloma enkrat letno.

Član lahko praviloma dobi največ polovico minimalne plače. Višina pomoči za sindikalno podružnico je omejena na največ 300.000 tolarjev ali 10.000 tolarjev na posameznega njenega člana.

Vlogo prosilca morajo pristojni rešiti v 30 dneh od prejete. V izjemnih primerih lahko posebej pooblaščen oseba prosilcu pomoč dodeli takoj.

Prosilca, ki mu pomoč ni dodeljena, se lahko pritoži na izvršni odbor ali SKEI Slovenije.

Sindikalne podružnice, območne in regijske organizacije ter SKEI Slovenije vodijo o materialnih pomočeh posebno evidenco.

Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi za kovinsko in elektroindustrijo (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99), Aneks št. 3 (Ur. l. RS št. 73/00) za JANUAR 2001 v SIT

Zahtevnostna skupina tarifni razred	Relativno razmerje	Izhodiščna bruto plača
I. Enostavna dela	1,00	65.819
II. Manj zahtevna dela	1,12	73.717
III. Srednje zahtevna dela	1,25	82.274
IV. Zahtevna dela	1,45	95.438
V. Bolj zahtevna dela	1,60	105.310
VI. Zelo zahtevna dela	1,90	125.056
VII. Visoko zahtevna dela	2,25	148.093
VIII. Najbolj zaht. dela	2,60	171.129
IX. Izjemno pomembna najbolj zahtevna dela	3,10	204.039
Eskalacija (Ur. l. RS št. 2/2001)		4,50 % (januar 2001)

Zakon o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (Ur. l. RS, št. 39/99 z dne 25. 5. 1999)

2. Regres za letni dopust za leto 2000 (v skladu z ZMPUPR, Ur. l. RS, št. 39/99, Aneks 51/2000) – najmanj 107.712 SIT
– največ (70 % pov. plače v RS) 149.040 SIT

3. Povračila stroškov v zvezi z delom
– regres za prehrano JANUAR 2001 20.076 SIT
– dnevnice
– cela 3.500 SIT
– polovična 1.750 SIT
– znižana 1.218 SIT
– kilometrina (od 23. 1. 2001) 51,24 SIT

4. Nekateri drugi prejemki
Jubilejne nagrade:
Po KPD za skupno delovno dobo ali delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, aneks št. 2 (Ur. l. RS, št. 50/99)
– za 10 let 65.819 SIT
– za 20 let 98.729 SIT
– za 30 let 131.638 SIT

Odpravnina ob upokojitvi: 483.414 SIT ali*
Solidarnostne pomoči:
– smrt delavca 322.276 SIT ali*
– ostalo 161.138 SIT ali*
– daljša bolezen dogovor delodajalec in sindikat
– nadomestilo za ločeno življenje 64.455 SIT ali*

5. Drugo

– minimalna plača od 1. 1. 2001 (Ur. l. RS, št. 2/2001)	84.418 SIT
– zajamčena plača od 1. 1. 2001	44.367 SIT
– povprečna mesečna bruto plača za NOVEMBER 2000 na zaposlenega v RS	212.914 SIT
– povprečna mesečna bruto plača za SEPTEMBER–NOVEMBER 2000 na zaposlenega v RS	200.761 SIT
– začasna osnova za določanje višine nekaterih prejemkov	
– bruto	161.138 SIT
– neto	102.895 SIT
– povprečna mesečna bruto plača po dejavnostih NOVEMBER 2000	
– DJ/27 in 28 Proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov	183.922 SIT
– DK/29 Proizvodnja strojev in naprav	173.385 SIT
– DL/30, 31, 32 in 33 Proizvodnja električne in optične opreme	186.191 SIT
– DM/34 in 35 Proizvodnja vozil in plovil	187.858 SIT

Pojasnila:

1. IZHODIŠČNE PLAČE:

Aneks št. 2 h KPD (Ur. l. RS št. 50/1999 z dne 28. 6. 99), količnik povišanja plač (Ur. l. RS, št. 3/2000, 62/2000, 2/2001), Aneks št. 3 h KPD (Ur. l. RS, št. 73/2000)
Vir: Tarifna priloga h kolektivni pogodbi dejavnosti (Ur. l. RS, št. 37/1996), Aneks št. 2, Aneks št. 3; Zakon

2. REGRES ZA LETNI DOPUST:

Vir: Zakon o minimalni plači, načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (Ur. l. RS, št. 39/99), Aneks (Ur. l. RS, št. 51/2000).

3. POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM:

– REGRES ZA PREHRANO: 10 % povprečne mesečne plače na zaposlenega v RS v preteklih treh mesecih;
– DNEVNICE: določene z uredbo;
– KILOMETRINA: 30 % cene super bencina (98 okt.).
Vir: Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 72/93, 43/94, 62/94, 7/95, 5/98), KPD.

4. IZRAČUN NEKATERIH DRUGIH OSEBNIH PREJEMKOV:

– JUBILEJNE NAGRADE: Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99);
– ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: osnova so tri povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece oziroma mesečne bruto plače delavca, če je to ugodnejše za delavca;
– SOLIDARNOSTNE POMOČI*: najmanj ena povprečna bruto plača delavcev pri delodajalcu oziroma ena povprečna bruto plača v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca;
– NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE*: najmanj 40 % povprečne plače delavcev pri delodajalcu ali povprečne plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca;
Vir: KPD, SKP.

Opomba: Zakon o začasni določitvi osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (Ur. l. RS, št. 19/97) določa začasno osnovo za določanje višine prejemkov pod 2, 3 oz. 4. Sprememba osnove in vsi izračuni, ki iz nje izhajajo so povečani za 4,5 % do 19. 1. 2001 pa to še ni bilo objavljeno v Ur. l. RS, isto velja za zajamčeno plačo.

Oskar Komac,
sekretar za ekonomske in finančne zadeve

